

**T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ
YARATICI DRAMA DERSİNE İLİŞKİN
TUTUMLARININ İNCELENMESİ**

Yakup YILDIRIM

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Danışman
Prof. Dr. Nurhan ÜNÜSAN**

Konya-2011

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Öğrencinin

Adı Soyadı Yakup YILDIRIM

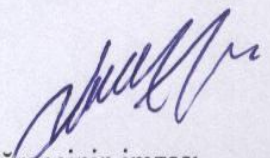
Numarası 095214011004

Ana Bilim / Bilim Dalı İlköğretim Anabilim Dalı / Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı

Programı Tezli Yüksek Lisans Doktora

Tezin Adı Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Drama Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin imzası

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Yakup YILDIRIM		
	Numarası	095214011004		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	İlköğretim / Okul Öncesi Eğitimi		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktora ☐	
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. Nurhan ÜNÜSAN		
Tezin Adı	Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Drama Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi			

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan başlıklı bu çalışma ..14../..06../..2011 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Prof. Dr. Nurhan Ünüsan (Danışman) Nurhan	Yrd. Doç. Dr. Emel Arslan (Üye) Emel Arslan	Prof. Dr. Asır GENÇ (Üye) Asır GENÇ

TEŞEKKÜR

Araştırmanın her aşamasında bilimsel katkılarıyla bana sabırla yol gsteren, gler yzünü esirgemeyen, değerli danışmanım Sayın Prof. Dr. Nurhan ÜNÜSAN'a teşekkür ederim.

Araştırma boyunca istatistiksel analizleri yapmamda tecrübelerinden faydalandığım Prof. Dr. Aşır GENÇ'e, araştırmanın düzenlenmesinde ve tasarımında büyük emeği geçen Hüseyin ERDEM'e, desteklerini esirgemeyen tüm görev arkadaşlarıma, her zaman her konuda bana destek olan aileme ve son olarak araştırmanın gerçekteği fakültelerde örgenim gören öğreimen adaylarına anlayışları ve desteklerinden dolayı sonsuz teőekkürlerimi sunarım.

Yakup YILDIRIM
Konya/2011

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Yakup YILDIRIM		
	Numarası	095214011004		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	İlköğretim Anabilim Dalı / Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktora ☐	
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. Nurhan ÜNÜSAN		
Tezin Adı	Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Drama Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi			

ÖZET

Bu araştırmada, okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi ile Mesleki Eğitim Fakültesi'nde öğrenim görmekte olan 553 okul öncesi eğitimi öğretmen adayı üzerinde yapılmıştır. Araştırmada veriler üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim görmekte olan drama dersini almış okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarından elde edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan kişisel bilgi formu ve 50 maddeden oluşan Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarına uygulanmıştır. Uygulama sonucu elde edilen veriler SPSS 18.0 istatistik paket programına aktarılıp analiz edilmiştir.

Araştırma grubunun kişisel özelliklerine ait veriler, kişisel bilgi formu aracılığıyla, yaratıcı drama dersine ilişkin veriler de Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği aracılığıyla elde edilmiştir.

Araştırmada, okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarının drama dersinden aldıkları nota göre anlamlı düzeyde farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır ($p<0.05$). Cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri sınıf, anne-baba eğitim durumu, ailenin yaşadığı yer, mezun oldukları lise türü, drama

kursu alma durumu ve drama ile ilgili ders alma değişkenlerine göre okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarında farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p<0.05$).

Ayrıca okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının, cinsiyet dağılımlarına bakıldığında, %91.3'ü kız, %8.7'si erkek, öğrenim gördükleri sınıfa bakıldığında, %47.9'u, üçüncü sınıf, %52.1'i dördüncü sınıf, mezun oldukları lise türlerine bakıldığında ise %22.6'sının kız meslek lisesi mezunu olduğu, %19.9'unun anadolu lisesi mezunu olduğu, %30.2'sinin genel lise mezunu olduğu %11.8'inin anadolu öğretmen lisesi mezunu olduğu, %1.6'sının da diğer lise türlerinden mezun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul Öncesi Eğitim, Yaratıcı Drama Dersi, Tutum, Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adayları

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Yakup YILDIRIM		
	Numarası	095214011004		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	İlköğretim Anabilim Dalı / Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒	Doktora	☐
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. Nurhan ÜNÜSAN		
Tezin İngilizce Adı		Analyzing The Preservice Preschool Teachers' Attitudes Towards the Creative Drama Course		

SUMMARY

This study aims at investigating the attitudes of the pre-service preschool teachers to creative drama course. The research is carried out on 553 pre-service preschool teachers enrolled both in the Faculty of Education of Ahmet Keleşoğlu and Faculty of Vocational Education. The data is handled from the pre-service teachers attending to the 3rd and 4th classes and having received drama course. Personal information form and Attitude Scale of Creative Drama composed of 50 items is conducted to the pre-service preschool teachers as instruments. The data as a result of application is analyzed by SPSS 18.0 Statistical Package Programme.

The personal data of the participants is collected by Personal Information Form and the data related creative drama course is done by Attitude Scale of Creative Drama.

In the research, the significant difference is found between the attitudes of participant towards creative drama and the points they received in creative drama course ($p < 0.05$). It is revealed that there is non-significant difference between the participants' attitudes towards creative drama and the variables comprising their sex, the class they attend, the literacy condition of their parents, the place their family live in, the type of lycee they graduated from, whether they received drama course or not ($p < 0.05$).

In addition to this, as a demographic findings, % 91.3 of the participants is female, , %8.7 of them is male as their sex distribution; % 47.9 of them is in the 3rd class and %52.1of them is in the 4th class as their classes they are attending; %22.6 of the participants is graduated from vocational school, %19.9 is graduated from Anatolian High School, %30.2 is graduated from lycee, %11.8 is Anatolian Teacher High School, %1.6 is graduated from other high school as types of lycee they graduated from.

Key words: Preschool education, Creative Drama Course, Attitudes, Pre-service Preschool Teachers.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET.....	iv
KISALTMA ve SİMGELER.....	x
TABLolar LİSTESİ	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xii
GİRİŞ.....	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	2
PROBLEM DURUMU	2
1.1. Araştırmanın Amacı	9
1.2. Araştırmanın Önemi	9
1.3. Problem Cümlesi	10
1.4. Alt Problemler	10
1.5. Sayıtlılar	11
1.6. Sınırlılıklar	11
1.7. Tanımlar	11
İKİNCİ BÖLÜM.....	13
KURAMSAL TEMELLER VE LİTERATÜR ÇALIŞMASI	13
2.1. Drama İle ilgili Kavramlar.....	13
2.1.1. Yaratıcılık.....	13
2.1.2. Dramatik Oyun	14
2.1.3. Dramatizasyon	14
2.1.4. Eğitici Drama.....	16
2.1.5. Psikodrama	17
2.2. Dramanın Tanımı	18
2.3. Dramanın Tarihçesi	19
2.3.1. Türkiye’de Dramanın Tarihçesi.....	19
2.4. Günümüz Eğitiminde Dramanın Yeri.....	21
2.5. Yaratıcı Drama	22
2.5.1. Yaratıcı Dramanın Tanımı.....	22

2.5.2. Yaratıcı Dramanın Uygulama Basamakları.....	24
2.5.2.1. Hareket Çalışmaları.....	24
2.5.2.2. Pantomim.....	25
2.5.2.3. Rol Oynama.....	26
2.5.2.4. Doğaçlama.....	27
2.5.2.5. Müzikle Drama.....	28
2.5.2.6. Hikâyelerden Oyunlar Oluşturma.....	28
2.5.2.7. Tartışma ve Değerlendirme.....	29
2.6. Okul Öncesinde Yaratıcı Dramanın Önemi.....	30
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	33
YÖNTEM.....	33
3.1. Araştırmanın Modeli.....	33
3.2. Çalışma Grubu.....	33
3.3. Veri Toplama Araçları.....	33
3.3.1. Yaratıcı Drama Kişisel Bilgi Formu.....	34
3.3.2. Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği.....	34
3.3.2.1. Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği'nin Geliştirilmesinde İzlenen Aşamalar.....	34
3.4. Verilerin Analizi.....	37
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	38
BULGULAR.....	38
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	52
TARTIŞMA ve YORUM.....	52
5.1. Alt Problemlerle İlgili Elde Edilen Bulguların Tartışma ve Yorumu.....	52
ALTINCI BÖLÜM.....	57
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	57
6.1. Araştırma Grubunun Kişisel Özelliklerine İlişkin Sonuçlar.....	57
6.2. Araştırma Grubunun Yaratıcı Dramaya İlişkin Tutumlarına Ait Sonuçlar.....	58
6.3. Öneriler.....	60
KAYNAKÇA.....	61
EKLER.....	68
Özgeçmiş.....	73

KISALTMA ve SİMGELER

vd: ve diğeri

vb: ve benzeri

Sd: Serbestlik derecesi

F: F dağılımı

p: Anlamlılık

N: Hedef kitledeki birey sayısı

SPSS: Statistical Package for the Social Sciences

\bar{X} : Ortalama puanlar

SS: Standart sapma

f: Frekans

YDTP: Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Puanları

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin Faktör Analizi Sonuçları.....	36
Tablo 2: Cinsiyet Değişkenin Dağılımı.....	38
Tablo 3: Sınıf Değişkenin Dağılımı	39
Tablo 4: Ailenin yaşadığı yer değişkenin dağılımı	40
Tablo 5: Lise Türü Değişkenin Dağılımı.....	41
Tablo 6: Yaş Türü Değişkenin Dağılımı	42
Tablo 7: Anne Eğitim Durumu	43
Tablo 8: Baba Eğitim Durumu.....	44
Tablo 9: Ders Notu Dağılımı	45
Tablo 10: Yaş Değişkenin Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarına İlişkin Varyans Analizi Sonuçları.....	46
Tablo 11: Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Ailelerinin Yaşadığı Yer Açısından Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarına İlişkin Varyans Analizi Sonuçları.....	46
Tablo 12: Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının anne eğitim durumu açısından Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarına İlişkin Varyans Analizi Sonuçları.....	47
Tablo 13: Okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarının baba eğitim durumu açısından Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarına İlişkin Varyans Analizi Sonuçları.....	47
Tablo 14: Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türü açısından Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarına İlişkin Varyans Analizi Sonuçları.....	48
Tablo 15: Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Ders Notu Açısından Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarına İlişkin Varyans Analizi Sonuçları.....	48
Tablo 16: Cinsiyet Değişkenine Göre Öğrencilerin Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçek Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması.....	49
Tablo 17: Sınıf Değişkenine Göre Öğrencilerin Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçek Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması.....	50
Tablo 18: Ders Alma Değişkenine Göre Öğrencilerin Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçek Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması.....	50
Tablo 19: Kursa Katılıp Katılmama Değişkenine Göre Öğrencilerin Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçek Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması.....	51

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Cinsiyet Değişkenin Dağılımı	38
Şekil 2: Öğrenim Gördükleri Sınıf.....	39
Şekil 3: Ailenin Yaşadığı Yer	40
Şekil 4: Mezun Oldukları Lise Türleri	41
Şekil 5: Yaş Dağılımı	42
Şekil 6: Aile Eğitim Durumu	43
Şekil 7: Baba Eğitim Durumu	44
Şekil 8: Drama Dersinden Aldıkları Not	45

GİRİŞ

Günümüz dünyasında ihtiyaçlar ve çözüm yolları farklılaşmakta ve artmaktadır. Artan bu ihtiyaçlarla birlikte değişim de kaçınılmaz bir hal almaktadır.

Değişen dünyanın hızla ilerlemesi, yenilenmeyi ve değişimi de beraberinde getirmektedir. Yaşanan bu değişimlere paralel olarak eğitimde de geleneksel yöntemler terk edilmekte bu yöntemlerin yerini hızla çağdaş ve bireyi (öğrenciyi) merkeze alan yaklaşımlar doldurmaktadır. Bireyin düşünsel dünyasına ve performansına yönelik değerlendirmeler, onun hakkında yordama yapabilmek için daha sağlıklı yöntemler olabilir. Öğrenciye salt bilgiyi işlemek yerine onu; sosyal, demokratik, insan haklarına saygılı, önyargısız ve hoşgörülü bir birey olarak topluma kazandırmak hiç kuşkusuz daha çok öneme sahiptir. Teorik olarak edinilen bir bilgi uygulamaya yönelik değil ya da uygulaması yapılmıyor ise o bilginin bireyde kalıcılığı olmayabilir. Bu açıdan bakıldığında drama (eğitimde drama), bahsedilen kazanımların hayata daha çabuk uyarlanabilmesi, kalıcı ve yaşantısal olması nedeniyle eğitimde önemli bir yöntem olarak kullanılabilir.

Drama eğitim ve öğretimde geleneksel yöntemlere göre daha yeni bir oluşum olmasına karşın, etkisi ve uygulanması bakımından birçok olumluluğu da içinde barındırmaktadır. Ezbere ve bilgi yığılmasına dayalı bir eğitim dizgesinde birey, çeşitli yaptırımlardan kurtulamamakta; bilgiyi arayarak, paylaşarak bulamamaktadır. Bu nedenle drama, okul öncesi eğitim dönemi için önemli bir gereksinmedir. Çünkü drama, yaratıcılığı geliştiren etkili bir yöntem ve yaratıcı bireyi yetiştiren başlı başına bir eğitim alanıdır (Güven, 2003).

Bireyde var olan yaratıcılığın geliştirilmesi için bireyin desteğe ihtiyacı olabilir. Bu destek bireyin ailesinden, çevresinden ve öğretmeninden sağlanır. Çocukta var olan yaratıcılık önceden fark edilip buna uygun olarak planlamalar yapılırsa gelişim daha hızlı ve sağlıklı biçimde gerçekleşecektir. Bu durumda çocuğun okula adım attığı ilk kademe olan okul öncesi eğitimi son derece önem arz etmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

PROBLEM DURUMU

Okul öncesi eğitim döneminde öğretmenlerinin farkındalık düzeyi yüksek olmalı ve çocukları keşfedebilmelidirler. Okul öncesi eğitim tesadüflere bırakılmadan bilimsel ve sistematik bir organizasyon dâhilinde ciddi bir şekilde yönlendirilmesi gereken tüm eğitim sisteminin en can alıcı basamağıdır (Arı, 2003). Bu açıdan bakıldığında okul öncesi eğitimi öğretmenlerine son derece önemli görevler düşmektedir. Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının bu konudaki bilinci ve birikimleri, mezun olup öğretmenlik yaşamına adım attıktan sonra iyi bir öğretmen olması ve meslekte ilerleyişi açısından belirleyici olmaktadır.

Drama çalışmalarının nitelikli eğitimciler tarafından verilmesi amaca ulaşmamızda önemlidir. Drama, günümüzde birçok okul öncesi eğitim kurumunda yaratıcı drama liderliği yapan kişilerce yürütülmektedir fakat; ideal olanı, yaratıcı drama çalışmalarının dışarıdan gelen haftada bir gün kısa süreli çalışmalarla gerçekleştiren drama liderleri değil, okulda bulunan drama konusunda bilgi sahibi öğretmenler tarafından yürütülmesidir. Okul öncesi dönem çocuklarıyla yürütülen drama çalışmalarının amacına uygun olarak yürütülmesi için dikkat edilecek diğer bir önemli nokta da çocukların dikkat süreleridir. Bu dönem çocuklarının dikkat süreleri kısadır. Başarılı bir öğretmen programı hazırlarken bu etmeni de göz önünde bulundurmalıdır(Uysal, 1996).

Oyun, çocuklar için en doğal öğrenme yoludur. Bu dönemde oynanan oyun çocuğun yaratma, deneyim kazanma, iletişim kurma gibi becerileri kazanması için etkili araçtır. Yapılan pek çok araştırma, çocukların yaşayarak ve birebir katılabilecekleri oyun etkinliklerinde en iyi öğrenebildikleri sonucunu ortaya çıkarmıştır. Eğitimde drama çalışmalarının temeli çocuğun hayatında önemli yere sahip olan oyuna dayanmaktadır. Çocuk oyunları desteklendiğinde bir sanat şekli, sosyalleşme etkinliği ve öğrenme biçimi olan dramaya dönüşür. Drama çalışmaları çocuklara farklı düşünceler kazanma ve kendini geliştirme fırsatı sunar. Hızla gelişen bilim ve teknoloji, insanları belirli kalıpların içine koymakta, esneklik yerini katı

kurallara bırakılmaktadır. Eğitimde drama çalışmaları bu kalıpların kırılmasına, çocukların bağımsız olmalarına ve öz saygılı yetişmelerine yardımcı olur. Kendine güveni olan ve öz saygısı bulunan çocuk başkalarının duygularına da önem verecektir. Drama çalışmaları ile çocuk çevresi ve arkadaşları ile iletişim içindedir. Böylece yaparak, yaşayarak öğrenen çocuk yeni fikirler edinir ve kendini geliştirir (Güven, 2001).

Yaparak yaşayarak öğrenmenin ne denli etkin olduğu düşünüldüğünde, öğrenmeyi kolaylaştırması, etkin ve anlamlı öğrenmeye olanak sağlaması, soyut kavramları somutlaştırması açısından drama çalışmalarının eğitim alanında da kullanılmasına ihtiyaç vardır. Çocuğun doğuştan getirdiği bir özellik olan, çevresini oyun yoluyla tanıma özelliği okulda neredeyse hiç dikkate alınmadığı için çocuk pasif alıcı durumuna düşmektedir. Oysa çocuk drama sürecinde, oyun içerisinde olduğu gibi aktiftir ve yaşayarak, oynayarak öğrenir. Çocuğun doğal, fiziksel, zihinsel ve ruhsal gelişiminin sağlanması ve kapasitesinin içerisinde yeni kavramların öğretilmesinde drama etkili bir yöntemdir (Okvuran, 1994).

Öğrenme sürecinde bireyin aktif olarak yer alması onda kalıcı izler oluşmasında daha yararlı olacaktır. Çağdaş yöntemler onun bu sürece daha aktif olarak katılabilmesine olanak tanımaktadır. Yaratıcı drama tekniği de bu tekniklerden biri olarak bireyi ön plana alan onun çevresiyle ve kendi iç dünyasıyla iletişim kurabilmesine olanak tanıyan bir tekniktir.

Çağdaş eğitim yaklaşımında, bireyi öğrenme sürecinde etkili kılan, yaparak ve yaşayarak öğrenmesine olanak sağlayan, kendisini gerçekleştirmesine ve yaratıcı, üretken bir birey olmasına, başkalarıyla olumlu sosyal etkileşim kurmasına, kısaca tüm yönleriyle gelişmesine katkıda bulunan bir yöntem olan eğitsel/yaratıcı drama kullanılmaya başlanmıştır (Kaf, 1999).

Yaratıcı drama bireyi bir yandan sosyalleştirirken ve çevresiyle iletişime geçirirken, bir yandan da onun iç dünyasını da besleyerek kişiliğinin de şekillenmesine katkı sağlayabilir. Üstündağ (2001)'a göre; eğer eğitimin amaçları bireyin kişiliğinin gelişmesi ile ilgili tüm öğeleri içeriyorsa, onun duyarlı, yaratıcı ve yeteneklerinin farkında olmasını sağlamaya çalışıyorsa ve bu özelliklerini yaşantısında başarıyla uygulamasını koşul olarak görüyorsa, bu durumda yaratıcı drama ona destek olacaktır.

Drama yöntemi, tüm yaşamı boyunca sosyal çevreyle başa çıkabilmesi için gereken keşfetme yaşantılarını çocuğa sunabilecek önemli bir araçtır. Çünkü sosyal dünyayı keşfedebilmek için, o çevreyle etkileşime girmek gerekir (Önder, 2006).

Sosyal çevreyi öğrenmek bir anlamda bu dünyadaki rolleri ve rollere ilişkin davranışları öğrenmekse, eğitici dramanın, rol oynama tekniği geniş olanaklara sahiptir. Ayrıca duyguları ayırt etme, ifade etme, başkalarının duygularının farkına varma ve onları duygularını dikkate alma gibi sosyal-duygusal olarak adlandırılacak becerilerin gelişimi de eğitici drama ile desteklenebilir (Önder, 2003).

Bu açıdan bakıldığında, drama uygulamalarıyla çocuklar paylaşmayı, anlaşmayı, ekip çalışması yapabilmeyi, kendilerini başka insanların yerine koyabilmeyi öğrenirler (Durusel, 2007).

Yaratıcı drama, ister bir yöntem olarak eğitim sürecinde kullanılsın; isterse bir sanat eğitimi alanı olarak kullanılsın bireye birçok kazanımlar getirmektedir. Bunların belki de en dramaya özgün olanlarından birisi bireyin bu süreç içinde gerçekten eğlenmesi ve öğrenmesidir. Drama sürecine katılan hemen hemen her birey bu süreçten keyif aldığını belirtmektedir. Yaratıcı dramanın diğer faydaları şöyle sıralanabilir (Önder, 2000; Önder, 2003; Tuğrul, 2003):

- ***Bireyde yaratıcılığı ve hayal gücünü geliştirir.***

Öğrenme olayının gerçekleşebilmesi için, öğrenen bireyin kendisinin bazı yaşantılar geçirmesi gerekir. Ancak her zaman somut yaşantılar geçirmek mümkün olamamaktadır. Bu tür durumlarda bireyin hayal edebilme gücünü ise koşmak zorunlu hâle gelir. Yaratıcı drama çalışmalarında yaşama ait her şeyi deneme olanağı bulunduğu gibi hayal gücünü geliştirici birçok etkinlik de yapılabilmektedir. Hayal gücünü geliştirmek yaratıcılığı da geliştirmenin yolunu açar. Hayal gücünün ve yaratıcılığın geliştirilmesi, bireyin etkin olarak öğrenebilmesinin de temelini atar. Yaratıcı olabilmek için çoğu zaman bulunulan mekânın ve zamanın dışına çıkmak gerekir. Bu da ancak hayal gücünün yardımıyla gerçekleşebilir. Bireyler, o anda ve o mekânda bulunmayan bir şeyi görmenin, duyumsamanın, tatmanın, koklamanın, ona dokunmanın zevkini ve öğretilerini yasadıkça, kendi yeti, yetenek ve sınırlarının ayırımına varırlar ve kendilerine olan güvenlerini arttıırırlar.

- ***Bireyin zihinsel kapasitesini geliştirir.***

Yaratıcı drama bireyin zihinsel kapasitesini geliştirebilir. Yaratıcı drama yaparak-yasayarak öğrenmeyi sağlar. Gerçek nesnelere ya da semboller kullanılarak, yaratıcı drama ile birçok kavram, bilgi, ilke vb. daha etkin ve kalıcı bir biçimde öğrenilebilir. Böylece drama sayesinde birçok konu yaşantısal hâle gelmiş olur. Yaratıcı dramanın, bireye sunduğu olanaklar sayesinde, birey çevreye uyum sağlamasında yardımcı olacak birçok bilişsel bilgiyi kalıcı bir biçimde elde etmiş olur.

- ***Bireyin kendilik kavramının gelişimine katkıda bulunur.***

Kendilik kavramı, kişinin kendisini tanımlamak için kullandığı dil olarak tanımlanabilir. Bir başka deyişle, bireyin kendisini nasıl algıladığı ile ilgili psikolojik bir kavramdır. Bireyde kendilik kavramının gelişmesini desteklemek önemlidir. Böylece bireyin kendisinin farkında olması ve kendisini yeterlilikleri ve yetersizlikleri ile doğru değerlendirmesi sağlanabilir.

Bireyde kendilik kavramının oluşmasını desteklerken dikkat edilmesi gereken bazı noktalar vardır:

- Birey için kendilik doyumunu sağlayıcı etkinlikler seçmek. Bireyin çeşitli konulardaki tercihlerini sormak ve tercih ettiği nesne ya da durumu elde etmesini sağlamak.
- Bireyin bağımsızlığını geliştirmek.
- Bireyin zayıf ya da güçlü yönlerini araştırmasını, kabul etmesini ve değer vermesini sağlamak.

Yaratıcı drama süreci içinde doğru-yanlış, güzel-çirkin vb. değerlendirmelerin olmaması, katılımcının özgürce davranmasına olanak vermektedir. Yasadığı durumlarda birey, kendini daha rahat ifade edebilmekte ve böylece her yönüyle kendisini daha rahat tanıyabilmektedir. Bu da bireyde kendilik kavramının oluşmasını desteklemektedir.

- ***Bireye bağımsız düşünme ve karar verme becerileri kazandırır.***

Yaratıcı drama bir grup etkinliğidir. Ancak, grubun ortaya çıkardığı ortak ürünler bireylerin, tek tek ürettiklerinin bir toplamı gibidir. Her bir katılımcı kendi düşüncelerini özgürce ifade edebilir. Sonuçta ortaya çıkarılan grubun ortak ürünü, bağımsız düşüncelerin buluşmasının bir ürünüdür. Yaratıcı drama, içinde birey karşı karşıya bırakıldığı birçok durumda bir karar verme süreci içine girer. Oluşturulan

durumlar sanal olsa bile bireyin yaşadıkları gerçektir. Bu tür durumlarla risk almadan yüz yüze gelmek bireyin karar verme becerisinin gelişmesine yardımcı olur.

- ***Bireyin duygularının farkına varmasına ve bunları ifade edebilmesine yardımcı olur.***

Günümüz eğitim kurumlarının aldığı en önemli eleştirilerden birisi, eğitim sürecinde duyguların arka plâna atılmasıdır. Oysa eğitimin önemli amaçlarından birisi de bireye kendi duygularının farkında olabilme ve ifade edebilme becerisini kazandırabilmektir. Duyguların denetlenmesi, onların bastırılması ya da maskelenmesi demek değildir. Tersine bireyin sağlığı ve gelişimi için duyguların paylaşılması ve dışarıya uygun yollarla aktarılması gerekir. Korku, heyecan, öfke, mutluluk, sevinç, kıskançlık, bıkkınlık vb. duyguların paylaşılması ve yansıtılmasına olanak sağlayan yaratıcı drama çalışmaları, hem bireyin psikolojik olarak rahatlamasına olanak sağlar, hem de bireyin olumlu ve olumsuz duyguların yarattığı etkileri de gözlemlemesini sağlar.

- ***Bireyin iletişim becerilerinin gelişmesine olumlu katkılar sağlar.***

Yaratıcı drama bireylerin birbirleri ile konuşmalarını gerçekleştirdikleri sosyal dilin ve kendi kendileri ile gerçekleştirdikleri iç dilin gelişmesini sağlayan olanaklar sunar. Ses, vurgu, jest ve mimikler vb. drama çalışmaları içinde etkin bir biçimde kullanılır ve geliştirilir.

- ***Bireyin sosyal farkındalığının artmasını sağlar.***

Bireyin kendisini başkasının yerine koyabilmesi, sosyal farkındalığın artmasında ve diğer bireyleri anlayabilmenin geliştirilmesinde önemli bir yoldur. Yaratıcı drama çalışmalarında bireyler farklı sosyal rolleri canlandırma olanağı bulurlar. Böylece onların toplumsallaşmalarına katkıda bulunulur. Bireyler hem kendi canlandırmalarında girdikleri rollerde, hem de başkalarının canlandırmalarını izlerken farklı sosyal rollerdeki kişilerin duygu ve düşüncelerini anlama sansına sahip olurlar.

- ***Bireyin empatik becerilerinin artmasına yardımcı olur.***

Alan yazına bakıldığında empati ile ilgili birçok tanımla karşılaşılabilir. En basit anlamıyla empati, bireyin kendisini karşısındakinin yerine koyarak onu tüm boyutları ile anlayabilme becerisi olarak tanımlanabilir. Empatinin iki yönü mevcuttur. “Empati onu anlamaktır.” denildiğinde empatinin bilişsel yönü, “Empati onu

hissetmektir.” denildiğinde ise duygusal yönü ağırlık kazanmaktadır. Dramada bireyler büründükleri farklı rollerde sürekli bir başkası olma olanağına sahip olabilmekte ve bu sayede başka insanların neler düşündükleri ya da hissettiklerini anlama fırsatını bulmaktadırlar.

- ***Demokrasi eğitimine destek olur.***

Demokrasi eğitiminin sağlanabilmesi için öncelikle eğitim ortamının demokratik olması gereklidir. Yaratıcı dramada olmazsa olmaz ilkelerden birisi liderdin ve katılımcıların birbirlerine demokratik bir tutum içinde davranmalarıdır. Ayrıca duygu ve düşüncelerin özgürce ifade edilebildiği bir ortam demokrasi düşüncesinin oluşturulmasına ve geliştirilmesine olanak sağlayacaktır. Yaratıcı drama çalışmaları içinde bireyler, yaptıkları farklı etkinlikler de demokratik yaşamla ilgili birçok kuralı ve beceriyi yaparak yasayarak öğrenmektedirler.

- ***Grup içi süreçlerin olumlu yönde gelişmesine katkı sağlar.***

Yaratıcı dramadaki hoşgörülü ve özgür ortam katılımcılar arasındaki iliksilerin de olumlu yönde etkilenmesini sağlar. Yapılan etkinliklerden genelde keyif alınması, grupla çalışmaların yoğun olması, herkesin süreçte eşit söz hakkının olması, dayanış, güzel-çirkin endişelerinin ortadan kaldırılması katılımcıların birbirlerine karşı daha hoşgörülü olmalarını sağlar. Böylece aralarındaki iliksiler daha olumlu hâle gelir. Ayrıca dramadaki diğer bir önemli yarar da cinsiyet engellerini kırmasıdır. Özellikle çocuklarda yoğun olan cinsiyet ayrımlarının giderilmesini sağlar. Böylece cinsiyet farkına bakılmaksızın oluşturulan gruplar, katılımcılar arasındaki işbirliğini geliştirir.

- ***Öğretmen ve öğrenciler arasındaki ilişkilerin olumlu hâle gelmesini sağlar.***

Öğrenciler yaratıcı drama sayesinde öğretmene karşı açık ve serbest hâle gelirler. Böylelikle öğretmen, çocukların gelişim düzeyleri ve kapasiteleri hakkında çok çeşitli durumlarda gözlem yapma fırsatı bulur. Drama etkinlikleri öğrenciler ve öğretmen arasındaki ilişkinin derinleşmesine ve kalitesinin artmasına yardımcı olur. Çocukların kendilerine yakın hissettikleri bir öğretmen, onlar tarafından daha çok dinlenir ve bu öğretmenin öğrettiklerine değer verilir.

- ***Öğrencinin genel performansının (bilişsel, duyuşsal ve devinişsel) gelişmesine katkı sağlar.***

Yaratıcı drama sürecinde bilişsel, duyuşsal ve devinişsel alana yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Bu da sürece katılan bireyin her yönden gelişmesine katkıda bulunur.

- ***Özel niteliklere sahip çocukların (zihinsel engelli, bedensel engelli, duyuşsal bozukluğu olan çocuklar) eğitilmesinde önemli katkılar sağlar.***

Yaratıcı drama farklı özellikteki çocukların eğitiminde de yararlar sağlar. Çeşitli engellere sahip çocukların eğitilmesinde etkili bir yöntemdir. Özellikle sosyal davranışların kazandırılmasında ve gelişimlerinde uygun etkinlikler kullanıldığında yararlı olabilecektir.

- ***Tiyatro sanatına ilginin ve dikkatin geliştirilmesini sağlar.***

Sanat insanoğlunun yaşamı yorumlama biçimini ifade eder. Bu ifade biçimi evrenseldir. Drama sürecinde ya da dramatik etkinlikler yoluyla tiyatro ile tanışan çocuklar tiyatroya gittiklerinde artık ona sadece eğlence gözü ile bakmazlar.

- ***Problem çözme yeteneğinin gelişmesine yardımcı olur.***

Yaratıcı drama etkinliklerinde sürekli farklı problemlerle karşı karşıya kalan katılımcılar, bu problemlerin üstesinden gelmek durumundadırlar. Liderin denetiminde yapılan bu problem çözme çalışmaları, bireylerin problem çözme sürecini doğru kullanmalarını sağlar. Böylece birey günlük yaşamında karşılaştığı ya da karşılaşılabileceği problemlerle yüz yüze getirildiği için, problem çözme becerisini geliştirir. Yaratıcı drama, yöntem olarak eğlenceli ve öğreneni merkeze alan yapısıyla, özellikle rol oynama ve doğaçlamalar sayesinde gerçek yaşam durumlarına benzer durumları öğrenme ortamına taşıyabilmesi ile ve bireye getirdiği çok yönlü kazanımları ile değer öğretiminde kullanılacak etkili yöntemlerden birisi olarak görülmektedir.

Açıklanan bu bilgiler ışığında, okul öncesi eğitim döneminde çocuğun birçok gelişim alanına etki eden yaratıcı dramanın, daha verimli ve nitelikli bir biçimde amacına ulaşmasında önemli bir unsur olan ve gelecekte okul öncesi öğretmeni olacak olan öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine ve yaratıcı dramaya yönelik tutumları incelenmiştir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın genel amacı okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama derslerine ilişkin tutumlarını çeşitli değişkenler açısından incelemektir.

1.2. Araştırmanın Önemi

Öğrenme ve öğretme sürecinin bu kadar yoğun biçimde yaşandığı bir dönemde öğrenme-öğretme organizasyonunun da yer alan tüm unsurları işe koşturmak başarıyı ve verimi sağlamak açısından temel unsur olmalıdır. Yaratıcı drama aktif katılımı sağlaması ve çevre ile iletişimi güçlendirmesi gibi yönlerden son derece faydalı bir yöntem olması bu yöntemin okul öncesinde kullanılmasını gerekli kılmaktadır.

Öğrenme, çocuğun kendi gelişimiyle bütünleşen bir süreçtir. Öğrenmenin amacı “anlamaktır”. Çocuk anlamadığı bir şeyi öğrenemez. Drama, yaşantılar aracılığıyla zihinsel soyutlamaların yapılmasına olanak sağlar. Böylece, yalnızca sözel olarak sunulduğunda ya da yalnızca gösterildiğinde anlaşılabilirliği sınırlı olan yaşantılar, drama sürecinde somut olarak anlam kazanır (Tuğrul, 2003).

Drama eğitim ve öğretimde geleneksel yöntemlere göre daha yeni bir oluşum olmasına karşın, etkisi ve uygulanması bakımından birçok olumluluğu da içinde barındırmaktadır. Ezbere ve bilgi yığılmasına dayalı bir eğitim dizgesinde birey, çeşitli yaptırımlardan kurtulamamakta; bilgiyi arayarak, paylaşarak bulamamaktadır. Bu nedenle drama, okul öncesi eğitim dönemi için önemli bir gereksinimdir. Çünkü drama, yaratıcılığı geliştiren etkili bir yöntem ve yaratıcı bireyi yetiştiren başlı başına bir eğitim alanıdır (Güven, 2003).

Bu doğrultuda, her eğitim kademesinde ve özellikle okul öncesi eğitim döneminde yaratıcı dramanın çok önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adaylarının eğitimini aldıkları yaratıcı drama derslerine yönelik tutumları onların ileriki mesleki yaşamında da bu alanda etkili olup olmayacaklarının tespit edilebilmesi açısından önem taşımaktadır.

1.3. Problem Cümlesi

Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama derslerine yönelik tutumlarında çeşitli değişkenler açısından anlamlı farklılık var mıdır?

1.4. Alt Problemler

- Okul öncesi eğitimi öğretmen adayları, cinsiyet, yaş, mezun oldukları lise, sınıf, ailenin yaşadığı yer ve anne-babanın eğitim durumuna göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
- Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaşlarına göre, yaratıcı drama dersine yönelik tutum değerlerinin ortalamaları arasında farklılık var mıdır?
- Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının ailelerinin yaşadığı yere göre, yaratıcı drama dersine yönelik tutum değerlerinin ortalamaları arasında farklılık var mıdır?
- Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının drama dersinden aldıkları nota göre, yaratıcı drama dersine yönelik tutum değerlerinin ortalamaları arasında farklılık var mıdır?
- Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının mezun oldukları lisenin türüne göre, yaratıcı drama dersine yönelik tutum değerlerinin ortalamaları arasında farklılık var mıdır?
- Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının anne-babalarının eğitim durumlarına göre, yaratıcı drama dersine yönelik tutum değerlerinin ortalamaları arasında farklılık var mıdır?
- Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri sınıfa göre, yaratıcı drama dersine yönelik tutum değerlerinin ortalamaları arasında farklılık var mıdır?
- Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre, yaratıcı drama dersine yönelik tutum değerlerinin ortalamaları arasında farklılık var mıdır?
- Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının kursa katılma ve daha önceden ders alma durumlarına göre, yaratıcı drama dersine yönelik tutum değerlerinin ortalamaları arasında farklılık var mıdır?

1.5. Sayıtlar

Araştırmanın sayıtları:

- Araştırmaya katılan okul öncesi eğitimi öğretmen adayları “Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeğine” ve Kişisel Bilgi Formuna samimi cevap vermişlerdir.
- Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan geçerliği ve güvenilirliği test edilmiş olan “Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği” ve “Yaratıcı Drama Kişisel Bilgi Formu” okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarını ölçer niteliktedir.

1.6. Sınırlılıklar

Araştırmanın sınırlılıkları:

- Bu çalışma 2010-2011 Eğitim-Öğretim Yılında, Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi ve Mesleki Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarıyla sınırlıdır.
- Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının, yaratıcı drama dersine yönelik tutumları “Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin” kapsamı ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Okulöncesi Eğitim: Okulöncesi eğitim, çocuğun doğduğu günden temel eğitime başladığı güne kadar geçen yılları kapsayan ve çocukların daha sonraki yaşamlarında önemli roller oynayan; bedensel, psiko-motor, sosyal-duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde tamamlandığı, ailelerde ve kurumlarda verilen eğitimle kişiliğin şekillendiği gelişim ve eğitim süreci olarak tanımlanmaktadır (Aral, 2002).

Drama: Yunanca “dran”dan türetilen drama kavramının Türkçe karşılığı tam olarak bulunmamaktadır. Dran, yapmak, etmek, eylemek anlamını taşımaktadır. Drama sözcüğü Yunanca Dramenon’daki seyirlik olarak benzetme anlamına daha yakındır ve eylem anlamını taşır. Drama’ya ilişkin diğer kavramlar ise, Amerika’da “yaratıcı drama (createve drama)”; İngiltere’de “eğitimde drama (drama in education)”, Almanya’da ise “oyun ve etkileşim (Schulspiel, Spiel un İnteraktion)” dir. Bu konuyla kuramsal ve uygulamalı olarak ilgilenen alan “oyun ve tiyatro eğitbilimi ya da oyun ve etkileşim eğitbilimi (Spiel-und Theater Paedagogik veya Interaktions Paedagogik)” dir (San, 2006).

Yaratıcı Drama: Doğaçlama, rol oynama vb. tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanılarak, bir grup çalışması içinde, bireylerin bir yaşantıyı, bir olayı, bir fikri, kimi zaman bir soyut kavramı ya da bir davranışı, eski bilişsel örüntülerin yeniden düzenlenmesi yoluyla ve gözlem, deneyim, duygu ve yaşantıların gözden geçirildiği “oyunsu” süreçlerde anlamlandırılması, canlandırmasıdır (San, 2006).

Tutum: Tutumun şimdiye kadar birçok tanımı yapılmıştır. Tutum bir kimsenin insan gruplarına eşya ya da olaylara karşı olumlu ya da olumsuz davranış gösterme veya tepkide bulunma eğilimidir (Turgut, 1992; Tezbaşaran, 1996).

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL TEMELLER VE LİTERATÜR ÇALIŞMASI

2.1. Drama İle ilgili Kavramlar

Bu bölümde drama ile ilgili kavramlar açıklanmış ve dramanın ne olduğunun daha iyi anlaşılabilmesi için gerekli ön bilgiler verilmiştir.

2.1.1. Yaratıcılık

Yaratıcılık insana özgü yeti ve yetenektir. Yaratıcılık yüzyıllar boyunca yalnızca olağanüstü insanlara özgü bir Tanrı vergisi olarak kabul edilmiş; yaratıcılık kavramı ise en çok “güzel sanatlar alanında” kullanılmıştır. Çağcıl görüşlere göre yaratıcılık, her düzeyde var olan ve insan yaşamının her bölümünde kendini gösteren bir yeti, gündelik yaşamdan bilimsel çalışmalara dek uzanan, sanatsal alanda başyapıtlar ortaya çıkmasını sağlayan süreçler bütünü ve ayrıca bir tutum ve davranış biçimidir (San, 2006).

Yaratıcılık hem düşünsel, hem duygusal yaşamı ifade etmektedir. Yaratıcı bir etkinlik hemen kendiliğinden oluşmaz. Cesaretlendirme ve yol gösterme aracılığı ile yaşam biçimi halini alan, sürekli bir yöntemdir. Yaratıcılıkta özgünlük, olağanüstülük, kural dışılık, değişik olma (sıra dışılık), bilinenlerin dışında kullanma, şimdiye değin olduğundan başka bir biçimde birleştirme gibi özellikler bulunur. Yaratıcı bireylerin; öğrenmeye hazır, ilgili, anlatımda akıcı, düşüncede esnek ve özgür, meraklı, hayal gücünü kullanabilme, deneme, araştırma, sınama, bulma, kalıplardan kurtulma ve yeni fikirler üretme, yeniliğe karşı istekli olma, görülmemiş ve benzersiz olan şeyler üzerinde durabilme ve riski göze alma gibi belirgin özellikleri vardır. Yaratıcılık, çözülmesi gereken soruna çeşitli aşamalardan geçerek kişinin kendine özgü bir çözüm yolu bulmasıdır (Dirim, 2000).

2.1.2. Dramatik Oyun

Dramatik oyun, temel olarak öykünmeye (taklit) dayanır. Çocuk, evcilik oyununda olduğu gibi çevresindeki karakterleri, olayları, hareketleri taklit eder. Özgür bir ortamda kendisini başkasının yerine koyarak ifade eder. Oyun sırasında çeşitli nesnelere kullanarak onları konuşturur. Dramatik oyunlar çocuğun kendiliğinden çıkardığı, yapılandırılmamış çocuk oyunlarıdır: Evcilik, doktorculuk, trafik oyunu gibi.

Oyunların belirli bir süresi yoktur. Tek kişiliktir ya da grupla oynanabilir. Dramatik oyun; çocuğun iç dünyasını dışa yansıtmasını sağlar, soruna çözüm bulunmasını kolaylaştırır (Dirim, 2000).

2.1.3. Dramatizasyon

Dramatizasyon yöntemi, bir duygu veya düşüncenin, hareket, mimik, jest ve sözle anlatılmasıdır. Bir başka deyişle, bir konu ya da durumun canlandırılması, yaşayarak yansıtılması, yaşantıya dönüştürülmesidir (Adıgüzel, 2002). Genellikle yazılı bir metinden yola çıkılır. Bu bir öykü, bir fıkra ya da bir gazete haberi olabilir. Her çocuk istediği karakteri kendisi seçer. Öğretmen ise konuyu veya öyküyü belirler, çocukları yönlendirir. Öğretmen dramatizasyona başlamadan önce bir hikâyeye okur veya anlatır. Ya da resimler gösterir. Hikaye ne şekilde sunulursa sunulsun, burada önemli olan, hikayedeki karakterlerin ve olayların etkileşiminin açık bir biçimde ortaya konmasıdır. Çocuk bu etkileşimi iyi kavramalıdır. Dramatizasyon yapılırken her çocuk istediği karakteri kendisi seçer. Öğretmen sadece hikayeyi seçer ve sunar. Dramatizasyon öğrenmeyi kolaylaştıran bir yöntemdir. Çocukların yaşantılarını, deneyimlerini zenginleştirir, bedensel, zihinsel, sosyal ve kültürel gelişimine katkıda bulunur (Dirim, 2001).

Dramatizasyondan:

- Bir öykü anlatmak veya yeni bir öykü yaratmak,
- Çeşitli konularda bilgilendirmek,
- Hayal gücünü geliştirmek,
- Yeteneklerini ortaya çıkarmak, beceri kazandırmak,

- Diğer insanlarla birlikte çalışma, paylaşma, iletişim kurma gibi sosyal ilişkileri geliştirmek,
- Kendini ifade etmesini kolaylaştırmak, dil gelişimine katkıda bulunmak amacıyla yararlanır.

Dramatizasyon çocukla yetişkin arasında teke tek etkileşimi sağlayan önemli bir araçtır. Genellikle çocuklar en sevdikleri hikâyeleri oynamak isterler. Fakat çocukların oynanacak hikâye hakkındaki bilgilerine bakılmaksızın bazı çalışmalar yapılmalıdır. Bu durumda öğretmen, en uygun ve en az zorluk çıkarabilecek materyal çeşitleri bilmelidir. Çünkü gelecek çalışmalar için başarı önemlidir. Bu yüzden öğretmen grubun kolayca kavrayabileceği hikâyeyi seçecektir (Ömeroğlu, 1990).

Yaratıcı dramatizasyonda verilen veya oluşturulan öykünün;

- Çocukların yaşına ve gelişimine uygun olmasına,
- Kolay oynanabilmesine,
- Çocukları sıkmayacak sürede olmasına,
- Öğretici, eğitici ve gelişimlerini sağlamasına,
- Hemen hemen her çocuğun katılımına uygun olmasına özen gösterilmelidir.

Öyküler kuklalarla da canlandırılabilir. Yaratıcı drama etkinliklerinde çocuklar kukla oynatırken doğaçlama yaparak konuşurlar. Özellikle çekingen çocuklar kukla oynatırken kuklanın arkasına sığınarak kendi düşüncelerini rahat bir şekilde ifade etmek fırsatı bulurlar, böylece hem duygusal rahatlama sağlar hem de dil gelişimlerinde ilerleme kaydederler (Karadağ, 2000).

Dramatizasyonla eğitim yönteminin özellikleri şöyle sıralabilir:

a) Güdüleme süreklidir.

Çocuk her an yeni oyunlar yaratmakta, böylece yeni durum ve roller söz konusu olmaktadır. Güdüleme süreklilik kazanmaktadır. Öğrenmenin en önemli gereği olan “öğrenmeyi istemek” her öğrenmenin her aşamasında somut biçimde vardır.

b) Bilgiler, devinim, ses ve renkli olarak somutlaştırıldığı için kolayca öğrenilir.

Çocuklar çevrelerini tanımak ve öğrenmek için çeşitli rollere girmekte, böylece devinim halinde olmaktadır. Kendilerini, olayları, yerine geçtikleri insanları sesli olarak canlandırmaları, emirler vermeleri, öğrenme eylemine sesi de katmaktadır. Bu anlatım şeklinde renkler de kullanılmakta böylece öğrenciler edilgin olmak yerine, etkin kılınmaktadır.

c) Yaratıcı bir ortamın sağlanmasına destek olur ve öğrenmeyi doğallaştırır.

Çocuklar oyun yoluyla eğitilmeleri sırasında geçmiş yaşantı ve deneyimlerini gözden geçirirler. Eğitim sırasında davranışlarında özgür olmaları, sonradan kendilerine herhangi bir nedenle, kızılmayacağını bilmeleri onları yaratıcı ve katılımcı yapar. Böylece eğitim, etkin ve doğal bir çevrede gerçekleşir. Çocuğun oyun ve imgeleri gerçek yaşama aktarılarak yeni alışkanlık ve öğretilere ulaşılmış olur.

d) Çocuğu edilgin değil, etkin kılar.

Oyun ya da drama yoluyla eğitimde, ezbere dayalı bilgilerin yığılmasıyla gerçekleşen öğretim yerine çocuğun katılımcı yani etkin kılındığı bir grup eğitimi söz konusudur. Bu nedenle grup dinamiği ve etkileşimi sonucu “toplumsal yapısallaşma” ortaya çıkar (Adıgüzel, 1993).

2.1.4. Eğitici Drama

Eğitici drama konusunda, farklı uzmanlar çeşitli tanımlar yapmışlardır. Lindvaag ve Moen'in (1980), genel tanımlarına göre, eğitim amaçlı drama; özel olarak düzenlenen yaşantıları somut bir şekilde hissetme yolu ile sosyal, evrensel ve soyut kavramların, tarih, edebiyat gibi konuların canlandırılarak anlamlı hale getirildiği, öğrenildiği bir eğitim tekniğidir (Önder, 2000).

Ömeroğlu (1990) eğitici dramayı, mümkün olduğunca esnek olmakla birlikte, temel kuralları önceden ve dışarıdan belirlenmiş, bir grupta yaşanan, yetişkin bir lider (örneğin öğretmen) tarafından yönlendirilen ya da en azından

başlatılan ve çocuklar tarafından bir grup oyunu gibi algılanabilen etkinlikler bütünü olarak tanımlamıştır.

Eğitici drama; önceden belirlenmiş açık ve net eğitim amaçları olan, tüm çocukların kendi öğretmenleri ile birlikte daha çok büyük motor hareketlerle yaptıkları, ifade etmeye, rol oynamaya, canlandırmaya ve tartışmaya dayalı grup etkinlikleridir. Eğitsel drama, yaratıcı drama ve psikodramayı da belirli oranlarda içerir. Çünkü eğitsel drama, çocuğun psikolojik yapı ve psikolojik yaşantılar konusunda bilinçlenmesini de, özel bir yetenek olarak yaratıcılığı kazanmasını da amaçlar. Özel sorunları olan bir grup çocukla çalışılmıyorsa, eğitsel drama kapsamında psikodrama benzeri çalışmalar, daha çok duyguların genel olarak tanımlanması, ayırt edilmesi, farkına varılması ve uygun şekilde ifade edilmesi ile bireysel ve grup halinde gevşeme, rahatlama üzerinde odaklaşır. Eğitsel drama ile yaratıcı drama arasındaki en önemli fark, eğitsel dramanın amacının oyun yaratma olmaması ve çocukların konuya eğitim amaçlı olarak katılmalarıdır. Başka bir deyişle, eğitsel dramada amaç, anlamak, farkına varmak ve öğrenmektir. Yaratıcı dramada ise temel amaç oyun yaratmasıdır. Oyun bir araçtır. Eğitsel drama, oyundan da farklıdır. Çünkü çocuk oyunlarına çoğu zaman temel olan kazanma, yanma veya kaybetme gibi durumlar, eğitsel drama etkinliklerinde yoktur. Yarışmaya yer verilmeyen eğitsel dramada, her etkinliğin, eğitim amaçları belirlidir (Gürol, 2002).

2.1.5. Psikodrama

Birçok grup çalışmasının amacı, yaratıcı drama gibi bireyin kendini tanıması ve çevresi ile ilişkiler kurup, çevredeki tüm olan bitenlere karşı bilgi kazanmasıdır. Bunlardan bir de psikodramadır. Psikodrama, grup terapi, sosyometri ve psikodramadan oluşan üçlü bir takım parçasıdır. Yaratıcısı Moreno'dur. Gerçeği dramatik yöntemler kullanarak bulmaya ve incelemeye çalışır. Bireylere, başkalarıyla olan ilişkilerini gözden geçirme, bu ilişkilerde yaşadıkları sorunları anlatma ve tanıma yeteneğini geliştirme ve alternatif çözümlerin farkına varma, bu alternatiflerden birisini seçme ona göre davranabilme becerisini arttırma olanağı verir (Adıgüzel, 1993).

Genellikle grup psikoterapisidir ancak bireysel terapiye de uygulanabilmektedir. Önceleri psikoterapi uygulamaları ile sınırlı olan bu yöntem günümüzde telkin ve tedavi aracı olarak kliniklerde, insan ilişkilerini geliştirme ve eğitim aracı olarak eğitim kurumlarında, endüstride, evlilik danışmanlığında, islahevleri ve hapisanelerde olmak üzere çeşitli kurumlarda hem çocuklara hem de yetişkinlere uygulanmaktadır (Kaner, 1990).

2.2. Dramanın Tanımı

Yunanca “dran”dan türetilen drama kavramının Türkçe karşılığı tam olarak bulunmamaktadır. Dran, yapmak, etmek, eylemek anlamı taşımaktadır. Drama sözcüğü Yunanca Dramenon’daki seyirlik olarak benzetme anlamına daha yakındır ve eylem anlamını taşır. Dramaya ilişkin diğer kavramlar ise, Amerika’da “yaratıcı drama (Creative Drama) ”, İngiltere’de “eğitimde drama (Drama in Education)”, Almanya’da ise “oyun ve etkileşim (Schulspiel, spiel un İnteraktion)”dir. Bu konuyla kuramsal ve uygulamalı olarak ilgilenen alan “ oyun ve tiyatro eğitbilimi ya da oyun ve etkileşim eğitbilimi (Spiel-und Theater Peadagogik veya Interaktions Pedagogik)” dir (San, 2006). Her ülkede farklı isim alan bu öğrenme yöntemleri oynayarak, yaşayarak öğrenme; araştırarak, kendini tanıyarak, deneylere girişerek, küme dinamiğinden haz alarak, eleştirerek, tartışarak çeşitli yaşam durumlarından bilgilenme ve öğrenmeye geçme çalışmalarıdır (Yıldız, 1997).

Özellikle tiyatro bilimi çerçevesi içinde drama kavramı, özetlenmiş, soyutlanmış eylem durumları anlamını almıştır. Türkçe de kullanılan “dram” kavramı ise Fransızca’daki sonu “e” ile biten “drame” sözcüğünden gelmektedir. Bu söz konusu dilde burjuva tiyatrosu anlamına geldiği halde, Türkçe’de ve özellikle halk dilinde acıklı oyun anlamında kullanılmagelmiştir. Oysa dramatik olan ya da drama insanın her türlü eylem ve ediminde yer almaktadır. Buna göre insanın insanla giriştiği her tür dolaysız, doğrudan ilişki, etki tepki alışverişi, arada oluşan en az düzeyde etkileşim bile bir dramatik an ya da dramatik durum olarak tanımlanabilir (Adıgüzel, 2006).

2.3. Dramanın Tarihçesi

Dramanın tarihsel süreç içindeki gelişimini dünyadaki ve Türkiye'deki gelişmesi açısından ele almak gerekir. Dramanın dünyadaki gelişimine bakıldığında John Locke 1697'de, "yaparak-yaşayarak" öğrenme fikrini ortaya atmış olduğu görülür. Daha sonraki yıllarda birçok taraftar bulan bu görüşün sahibi Locke, derslerin dikkat çekici olması için çocuklarda var olan oyun güdüsünden yararlanmak gerektiği üzerinde durmuştur. Rousseau, "Emil" isimli kitabında, öğrenciye her şeyi tecrübe ile öğretmek gerektiğini söylemiş böylece, düşünceleriyle öğrenci merkezli ve yaşantı yoluyla öğretim anlayışının temellerini attığı görülmüştür (Bıyık 2001).

Dram Yunanca'da eylem, drama ise bir yaşam biçimidir. Reformcu hareketlerle, eğitimde drama Fransa'da başlamıştır. J.J. Rousseau (1712-1778) bu akımın öncüsüdür. Rousseau dramayı yaygınlaştırmak için açık hava festivalleri önermiş, katılımcı dramaya ağırlık vermiş ve oyunda gerçek duyguların yaşanması gerektiğini savunmuştur. Rousseau'ya göre seyircilerin kendi kendilerini eğlendirmeleri, duyguların üstünlüğü, öznellik, bilişsellik ve duyguları yaşamak önemlidir. Fransa'da romantik natüralizmin olduğu dönemde İngiltere endüstri devrimine yönelmiştir. Bu arada İngiliz eğitim sisteminde de değişiklik olmuş ve çocuğun içine bilgilerin boca edildiği boş bir kap gibi görülmesi, 1870'lerden başlayarak eğitimde yapılan yeniliklerle "çocuk merkezli eğitim" kavramına dönüşmüştür. Bunun içinde ilerici okullar kurulmuş, bireysel duyarlılığın eğitilmesi öngörülmüş ve 1889-1893 yıllarında açılan okullarla çocuk merkezli eğitime geçilmiştir. Eğitimde dramanın ilk uygulamaları bu okullarda görülmüştür (Gönen, Dalkılıç, 2002).

2.3.1. Türkiye'de Dramanın Tarihçesi

Türkiye'de dramanın tarihçesine bakıldığında, köy enstitülerinde drama çalışmalarına benzer uygulamaların, okul temsillerinde verildiği ve işe yönelik eğitimlerin yapıldığı görülür. Milli Eğitim Bakanlığı'nda 1951 yılında dramanın önemini belirten bir rapor hazırlanmıştır. İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun yapılan müfredat programlarında, Türkçe derslerinde dramanın kullanılabileceğini belirtmesine rağmen, dramanın kullanılmadığı görülmüştür. Türkiye'de

dramatizasyonun doğrudan ifade edildiği ilk yayım, Selahattin Çoruh'un 1950 yılında yayımlanan "Okullarda Dramatizasyon" isimli kitabıdır. Çoruh kitabında, dramatizasyonun nasıl kullanılacağı, neler yapılması gerektiği hakkında açıklayıcı bilgilere yer vermiştir. Çoruh, okul oyunlarının okullarda ilkokuldan ortaokula kadar olması gerektiğini ortaya atmıştır. Çoruh'a göre oyunun amacı sınıfın birleştirilmesidir ve bu sadece oynayarak, yaparak ve beraberce yaratarak olur. İlkokullarda toplu öğretimin uygulanması konusundaki yazılar, çeşitli derslerin dramatik gösterilerle ifade edilmesi gerektirdiğini bildirmiş, dramatizasyonun okul çalışmalarına katılmasının zamanının gelmiş olduğunu göstermiştir (Aral vd. 2000, Bıyık 2001).

Emin Özdemir'in 1965 yılında "Uygulamalı Dramatizasyon" isimli kitabı yayımlanmıştır. Kitap; dramatizasyon nedir, dramatizasyon türleri, sınıfta dramatizasyon bölümlerinden oluşmaktadır. Özdemir "Öğrenmenin temel koşullarından biri etkinliktir, öğrenci etkin olduğu sürece daha iyi öğrenir. Dramatizasyon ise, eğlendirici olanakları taşıyan bir etkinliktir" görüşünü savunmuştur (Bıyık 2001).

1980'li yıllara kadar "drama" kavramı Milli Eğitim Bakanlığı'nda "temsil" ve "dramatizasyon" olarak yer alıyordu. 1980'li yıllarda, Devlet Tiyatrosu oyuncusu Tamer Levent'in ergen ve genç gruplarıyla başlattığı "Eğitimde Drama" çalışmaları, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi öğretim üyelerinden Prof Dr. İnci San'ın katkılarıyla güç kazanmış ve sürdürülen çalışmalar sürekli gelişme göstererek, özellikle ezberci yaklaşım yerine, katılımcı, yaratıcı, yorumcu yaklaşım yaygınlık kazanmıştır. Günümüzde "Eğitimde Yaratıcı Drama" olarak yerleştirilmeye çalışılan kavram, ülkemizde de ileri dünya ülkelerindekine benzer bir gelişme çizgisine girmektedir. 1985 yılı bir bakıma Türkiye'de yaratıcı dramının çağdaş kullanımında kamuoyuna açılışın başlangıç yılıdır. Nitekim söz konusu yılda "Uluslar Arası Eğitimde Drama Semineri"nin ilki düzenlenmiş, 1986'dan bu yana sanat eğitimi kapsamında ve bir öğretim yöntemi olarak dramaya yer veren yayınlar çıkmaya başlamış ve çok sayıda lisansüstü tezler hazırlanmıştır (Çetinkaya 2005).

1980’li yıllardan sonra eğitimde yaratıcı drama, bir yöntem, başlı başına bir disiplin ve estetik-sanatsal bir alan olarak anılmaya ve bu anlamda çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. 1982’de ise Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi’nde öğrencilerle drama çalışmaları başlamış ve 1984-85’te “Sanat kurumu ve deneme sahnesi topluluğu” adı altında yirmi-yirmi beş kişilik bir grupla iki-üç yıl süreyle çalışmalar yapılmıştır. 1985’te Tamer Levent ve İnci San öncülüğünde Uluslararası Eğitimde Drama seminerlerinin birincisi gerçekleştirilmiştir. 1990 yılında Ankara’da Çağdaş Drama Derneği kurularak drama etkinliğine yer verilmiştir. 1999 yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalında “Yaratıcı Drama” tezsiz yüksek lisans programı başlatılmıştır. Drama, eğitim fakültelerinde, zorunlu ya da seçimlik ders olarak okutulmaktadır (Bıyık 2001, Bozdoğan 2003).

2.4. Günümüz Eğitiminde Dramanın Yeri

Geleneksel eğitim; bireyi, eğitim programının merkezinin dışında tutar. Ancak, bireyi merkeze alan günümüz eğitim yaklaşımı, çocukluk döneminden başlayarak çevresindekileri taklit eden, böylece yeni durumlara uyum gösteren diğer bir deyişle oyun oynama gereksinimini sona erdirmeyen “bireyi” temele alan yaklaşım demektir. Birey merkezli eğitimin, konu merkezli eğitimden farkı insanın oyunlar oynaması ya da izlemesi ile ilgili olan bir süreç olarak görülmesidir. Oyun, öğretmenin yardımcısı ve aracı durumuna getirilirse öğretim bir o kadar etkili, verimli ve kalıcı olmaktadır. İşte bu yönüyle drama, eğitim için oyunla sürdürülen bir etkinliktir ve bu özelliği ile eğitimin yaşamsal bir parçasıdır (Adıgüzel, 1993).

Toplumun önemli kurumlarından biri olan okulda, çocuklara insanlar arasındaki etkileşimde gerekli olan davranışların kazandırılması amaçlanır. Günümüz eğitimi yalnızca sınıfta olup bitenlerle sınırlı olmadığından bir eğitim programıyla ve bir grup içinde yürütüldüğü dramayı doğrudan içerir. Eğitimdeki yeni yaklaşımlar, öğretmenlerle öğrenciler arasındaki karşılıklı ilişkilerde, problem çözme sürecindeki aşamaları gerçekleştirdiği ve eleştirel düşünmeyi sağladığı için dramayı önemli görmektedir (Gönen, Dalkılıç, 2002).

Dramanın Eğitimde Gerekli Yeri Alabilmesi İçin Aşağıdaki Öneriler Dikkate Alınmalıdır.

- Öğretmenler hizmet içi eğitim programından geçirilerek dramanın nasıl kullanılacağı konusunda bilgilendirilmelidir. Öğretmenlerin yanı sıra, yönetici personel, müfettiş ve uzmanlar da bu amaçla kurs ya da seminerlerden geçirilmelidir.
- Dramanın eğitimde kullanılması ile ilgili bazı yayınlar, kitaplar ve süreli yayınlar öğretmenlere sağlanmalıdır.
- Üniversiteler ve özellikle Eğitim Fakülteleri ile Milli Eğitim Bakanlığı, eğitimde dramanın kullanılması ve yaygınlaştırılması amacı doğrultusunda seminer ya da konferanslar düzenlemelidir.
- Üniversitelerin öğretmen yetiştiren programlarında drama bir ders olarak yer almalı ve buradan yetişen öğretmenlerin görev alacakları okullarda drama liderliği de yapmaları sağlanmalıdır.
- Üniversiteler, özel kurum ve kuruluşlar ya da Milli Eğitim Bakanlığı tarafından drama ile ilgili çeşitli düzeydeki akademik çalışmalara destek verilmelidir (Üstündağ, 2002).

2.5. Yaraticı Drama

2.5.1. Yaraticı Dramanın Tanımı

Yaraticı Drama; doğaçlama, rol oynama vb. tiyatro ya da drama tekniklerinden yararlanılarak, bir grup çalışması içinde, bireylerin bir yaşantıyı, bir olayı, bir fikri, kimi zaman bir soyut kavramı ya da bir davranışı, eski bilişsel örüntülerin yeniden düzenlenmesi yoluyla ve gözlem, deneyim, duygu ve yaşantıların gözden geçirildiği “oyunsu” süreçlerde anlamlandırılması, canlandırmasıdır (San, 2006).

Yaraticı dramanın başlangıç noktası çocuk oyunlarıdır. Çocuklar için oyun, en doğal öğrenme ortamıdır ve çocukların en önemli işleri oyundur. Oyun çocukların yaşamında öğrenme, yaratma, iletişim kurma ve yetişkinliğe hazırlanma aracıdır. Dramatiklik içinde oyun vardır ve bu etkinlik; çocukların kendi aralarında iletişim ve etkileşim içerisinde imgeleme dayalı olarak kendi kendilerine ürettikleri oyun türü olarak tanımlanır. Örnek olarak evcilik oyunları

verilebilir. Bu oyunların doğaçlama, rol oynama, konu, yaşantı gibi yaratıcı dramada da yer alan özellikleri vardır. Oyunlarda taklit kullanılır ve neredeyse oyunların tamamı taklitle geçer. Bu nedenle dramatik oyun ve yaratıcı drama taklidin kullanımı bakımından birbirinden ayrılır (Adıgüzel, 2006). Ancak, dramatik oyun çocuğun dramaya alışmasını, katılımını kolaylaştırır (Ömeroğlu, 1990). Çocuk yaratıcı dramaya uyum sağlamada dramatik oyunlar sayesinde güçlük çekmemektedir, çünkü dramatik oyun onun bildiği bir oyundur (Adıgüzel, 2006).

Yaratıcı drama, çocukların yaratıcılıklarının geliştirilmesi için dramanın kullanılmasındır ve çocuk eğitiminde sanatsal becerilerinin geliştirilmesinde, kendini tanımada uygulanır. Yaratıcı drama etkinliği katılımcılar tarafından ciddiye alınarak, gerçekmiş gibi canlandırılır. Yazılı bir metin yoktur, o anda yaratılanlar ilk kez vardır ve doğrusu yanlışı da yoktur. Bu nedenle yaratıcı dramada yanlış yapma korkusu olmaz. Yaratıcı drama doğaldır, yazılı bir metni yoktur, sunuşsal değildir yani sahnelenmesi gerekmez, olay merkezlidir. Lider tarafından rehberlik edilen katılımcılar, yaşadıkları ve hayal ettikleri durumları yaratıcı drama şekli içinde yansıtır. Lider grubun keşfetmesi, gelişmesi, fikirlerini ve duygularını dramatik oyunlar yoluyla ifade etmesi için rehber olur. Yaratıcı dramanın doğal ya da doğaçlama şeklinde olması, sunuşsal olmaması, onun seyircilere sergilenmesinin gerekli olmadığını göstermektedir. Yaratıcı dramaya katılan kişilere katılımcı, yöneten kişilere de, öğretmen yerine, lider denmektedir (Karadağ ve Çalışkan, 2005).

Yaratıcı drama, oyun çağı olarak adlandırılan 3–6 yaş arası dönemden, yetişkinlik dönemine değin değişik yaş gruplarına ait olan kişilerden oluşan gruplara uygulanabilme özelliğine sahip bir yöntemdir. Yaşa göre gelişim özellikleri farklılık gösterdiğinden, çocuk ve ergenlerde grup içi yaş düzeyinin birbirine uygun olması gereklidir. Yetişkin dönemde bu farklılık önemli değildir. Yaratıcı drama, grubun özellikleri, amaçlar ve gruba kazandırılmak istenen hedef davranışlar (bireyin kendini tanıması, iletişim gücünün artması, daha özgür ve yaratıcı düşünebilmesi gibi) doğrultusunda hazırlanmış, değişik aşamaları içeren programın, lider veya liderler tarafından uygulanması temeline dayanan bir yöntemdir. 1991 yılında üçüncüsü düzenlenen "Eğitimde Drama" seminerinde

katılımcılar dramayı tanımlarken, "Drama yaşamdır." cümlesini kullanmışlar, böylece dramanın ne denli yaşamla iç içe, yaşamı inceleyen ve sorgulayan bir yöntem olduğunu vurgulamışlardır (Uysal 1996).

2.5.2. Yaratıcı Dramanın Uygulama Basamakları

Yaratıcı drama etkinlikleri uygulanırken çeşitli uygulama basamaklarından geçilir. Bu aşamalar aşağıdaki şekilde sıralanabilir.

• Hareket Çalışmaları	• Pantomim
• Doğaçlama	• Rol Oynama
• Müzikle Drama	• Tartışma ve Değerlendirme
• Hikâyelerden Oyunlar Oluşturma	

2.5.2.1. Hareket Çalışmaları

Çocuklar, hareket çalışmalarında bedenlerini hareket ettirmekten ve kendi alanını keşfetmekten büyük zevk alırlar. Bu nedenle hareket, çok doğal bir ifade biçimi olduğundan okul öncesinde drama etkinliklerine başlamanın ideal bir yoludur. Hareket çalışmaları, çocukların duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri, güven duygusu kazanmaları, uzamsal farkındalık geliştirmeleri, fiziksel kontrol sağlamaları, vücutlarını tanımaları, vücut parçalarının görevlerini ve hareketlerini keşfetmeleri için fırsatlar sunmaktadır (McCaslin, 2006; Ceylan ve Cevher-Kalburan, 2008).

Başlangıçta, hareket çalışmalarına tüm sınıf ile başlamak uygundur. Ancak, mekân yeterli büyüklükte değilse, ikiye bölünerek, önce biri ve sonra diğeri ile hareket çalışmaları yapılabilir (McCaslin, 2006).

Eğitimci hareket çalışmalarında; öncelikle güvenliği, ilgiyi ve katılımı sağlamalıdır. Çocuklar kendilerine güven veren, destekleyen bir ortamda yaratıcılıklarını ortaya koyarlar. Ayrıca, keşfetmek ve denemek için kendilerini

özgür hissederler. Hareket çalışmalarına başlarken bilinen şeyleri taklit etmek ya da hareketleri oluştururken vücutlarını kullanmalarını sağlamak çocuklara cesaret verecektir. Çocuklara hafif ve renkli eşarplar, ipler, fasulye torbaları ve çember verilebilir. Ayrıca, hareket çalışmalarında müzik, müzik aletleri ve ritim kullanılması çocukların uygulamalarında kolaylık sağlayabilir (Edwards, 2006).

2.5.2.2. Pandomim

Çocuklar, anlatmak istedikleri mesajları iletmede her zaman kelimelere ihtiyaç duymayabilir, bedenlerini kullanmayı tercih edebilirler (Isbell ve Raines, 2003; Edwards, 2006).

Pandomim obje, olay, yaşantı, fikir ve duygularla ilgili çocukların vücut dilini, jestlerini kullanarak sözel olmayan yollarla kendilerini ifade etmesi olarak tanımlanmaktadır. Bir başka tanımda pandomim, metin olmadan bir uyarıcıdan yola çıkarak, eğitimci liderliğinde, çocukların kendi yaratıcılıklarını kullanarak, jest ve mimiklerle duygu ve düşüncelerin sözsüz ifade edilmesidir. Çocuklar başkalarıyla pandomim yoluyla iletişim kurarlar. Pandomim etkinlikleri sırasında, çocuklar vücut dilini kullanma, gözlem ve dikkat, problem çözme, zihinde canlandırma, farkındalık düzeyi, kendini tanıma ve ifade etme becerilerini geliştirmektedir. Ayrıca, pandomim çocukların hareketleri, nesnelere ve duyguları hatırlamasını sağlayarak algılarını ve hayal gücünü geliştirmektedir. Çocuklar isteklerini, ihtiyaçlarını yaşadıkları olayları, hatta korkularını hareketlerle daha kolay ifade etmektedir. Pandomim çalışmaları, özellikle kendilerini konuşarak ifade edemeyen ve utangaç olan çocuklar için rahatlıkla kullanılabilir (Ömeroğlu, 1990; Isbell ve Raines, 2003; Önder, 2004; Damar, 2007; Dege, 2008).

Pandomime, ilk başlarken konsantrasyon çalışmaları kolaylık sağlayabilir. Pandomimin süresi ve uygulanma sıklığı çocukların yaşlarıyla yakından ilişkilidir. Okul öncesi dönemdeki çocuklar için, 10-15 dakikalık çalışmalar uygun olur. Pandomimde çocuk sayısı 15-20 kişiden fazla olmamalıdır. Pandomim bireysel dikkat gerektirdiğinden, etkinlikler sırasında sınıftaki her çocuğun katılımı sağlanmalıdır (McCaslin, 2006; Dege, 2008).

2.5.2.3. Rol Oynama

Bir oyunda rol oynamak oyundaki bir karakterin duygularını ve düşüncelerini canlandırmak demektir. Rol oynama sayesinde çocuklar başkalarının kimliğine girerek, onların nasıl hissettiğini, düşündüğünü ve etkinlikte bulunduğunu yaşama fırsatı elde etmektedir. Rol oynama sadece, problem durumların çözümü değil, rol oynayanların insan davranışlarını değerlendirmeleri ve insan ilişkilerindeki problemleri kavramlarına da yardımcı olmaktadır (Tezel-Şahin, 2003).

Çocukların kişisel, sosyal ve duygusal gelişiminde rol oynama etkinliği etkili bir öğrenme yoludur. Rol oynama ve doğaçlama etkinliklerinde, sosyal beceri eğitiminde yer alan yöntem, teknik ve etkinlikleri kullanılmaktadır. Etkinlik sırasında, çocuklara, duygularını ifade ederler, duyguları öğrenirler, problemler hakkında konuşurlar, başkalarının bakış açılarını görebilirler, dilin işlevlerini ve kullanım şekillerini deneyebilirler. Rol oynama etkinliği çocuklara hızla değişen dünyalarını algılama olanağı sağlamaktadır (Hendy ve Toon, 2001; Hyson, 2004; Akfırat- Önalın, 2006).

Eğitimci, gönüllülerin yanında utangaç veya içedönük olanları da cesaretlendirip etkinliklere katılmalarını sağlar. Genellikle ele alınan konular çocukların yaşantılarından seçilebilir. Böylece çocukların sosyal becerileri kazanmaları için deneyimler yaratılmış olur (Cottrell,1987; Heining, 1993).

Rol oynama etkinliklerine başlarken çocukların basmakalıp, yüzeysel karakterleri oynamalarından çok, farklı meslek gruplarından ve bu meslek grupları içinde de görevleri farklı olan insanlardan oluşmuş kişilerin toplum içindeki rollerini kavramaları çok önemlidir. Bu nedenle kişilerin mesleği ile ilgili davranışlarından çok kişilik özellikleri üzerinde durulmalıdır (Ömeroğlu, 1990).

2. 5.2.4 Doğaçlama

Doğaçlama, herhangi bir yazılı metin olmaksızın belirli deneyimlerin içten geldiği biçimde canlandırılmasıdır. Bu etkinlik okul öncesi dönem çocuklarında, düşünsel ve sözel yaratıcılığı, bağımsız düşünemeyi, karar verme süreçlerini ve akıcı dil yeteneğini geliştirmede yardımcı olmaktadır (Akın, 2002).

Doğaçlama çalışmalarında, çocuklar yetişkinlere göre daha fazla zorlanabilir. Çalışmada daha önceden canlandırılacak durum ya da olay bilinse de, çocuklar arasındaki konuşmalar kolay gerçekleşmeyebilir. Bu nedenle, doğaçlamayı uygulamak çocuklara rol oynamaktan daha zor gelmektedir. Etkinlik sırasında, ses efektleri, materyaller, kostümler de fikirlerin oluşmasında ve hayal gücünün uyarılmasında etkilidir (Ömeroğlu, 1990).

Doğaçlama çalışmalarında, çocukların başkalarının konuşmalarını yanıtlayabilmek için dikkatle dinlemeleri gerekmektedir. Etkinlik süresince, hayal edilen durumda ve üstlenilen rolde karşısındakini dinlemeleri, çocukların gerçek hayattaki iletişimlerinde aktif dinleyiciler olmalarını sağlayacaktır (Cottrell, 1987).

Doğaçlama çalışmalarında, çocuklar kendi diyaloglarını, hareketlerini ve ifadelerini oluşturmaktadır. Etkinlik sırasında çocukların kişisel bakış açısı ve deneyimleri etkileşim içerisindedir. Bu nedenle her bir çocuğun kendi bulduğu yöntem değerlidir. Çekingen ve utangaç çocuklar hata yapmaktan korkabilirler. Bunun için doğaçlama etkinliğine küçük katılımlarla başlanabilir. Çocuk ancak hazır olduğunda ve istekli olduğunda etkinliğe katılabilir (Edwards, 2006).

Doğaçlama çocukları tanımının en kolay yoludur. Bunun için günlük yaşamda karşılaşılabilen belli bir durum ya da olaydan yola çıkılabilir. Çocukların katkıları ve önerileri doğrultusunda olumlu-olumsuz çeşitli çözüm yolları ortaya konabilir. Böylece, doğaçlama etkinliği çocuklara konuya çeşitli açılardan yaklaşma ve sosyal sorunları çözebilme yeteneği kazandırır (Tezel-Şahin, 2003).

Doğaçlama etkinlikleri için özellikle, eğitimci çocuklara konularla ilgili kavramsal ön bilgiler için hazırlık yapmalıdır. Yapılacak doğaçlama etkinlikleri basit olmalı ve olay, konu, roller eğitimci tarafından çok iyi bir şekilde tanımlanmalıdır (Önder, 2004).

2.5.2.5. Müzikle Drama

Özellikle daha önce hiç drama faaliyetine katılmamış çocuklar için başlangıçta bir müzik aracının ritmine uyarak yürümek (yavaş, hızlı tempo ile) önerilebilir. Birçok drama etkinliği, müzik eşliğinde yapılarak, yaşantıların, duyguların ifade edilmesine güç katılabilir. Bu konuda önemli olan, canlandırılacak konuya, olaya ilişkin müzik parçasının uygun olarak seçilmesidir. Özellikle değişken tempolu, bazen yavaşlayan, bazen hızlanan müzik parçaları, hareketten harekete, durumdan duruma geçişi anlatabilmek için uygun olabilir. Rahatlama çalışmalarına eşlik eden müzik parçasının yavaş ve yumuşak ezgisi, çalışmanın konsantrasyonunu ve rahatlama sağlamasını kolaylaştırabilir (Önder, 2000).

2. 5.2.6. Hikâyelerden Oyunlar Oluşturma

Hikâyelerden oyunlar oluşturma etkinliği, çocukların çeşitli resimlerden, nesnelere, durumlardan yola çıkarak kendi hikâyelerini oluşturmaları ve oluşturdukları hikâyeleri canlandırmalarıdır.

Çocukların kendi hikâyelerini oluşturmaları onlarda var olan yaratıcı düşüncenin daha da geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. Aynı zamanda, çocuklarda karar verme, problem çözme gibi becerilerin kazandırılmasında da önemli bir yere sahiptir. Çocukların ortak bir amaç çerçevesinde birlikte iş yapabilme becerilerini desteklemektedir. Küçük gruplara ayrılarak yapılan çalışmalarda, tüm çocukların, “bir gruba ait olma” duygusunu yaşamalarına fırsat tanımaktadır. Bu duyguyu yaşayan, kendi kararları doğrultusunda ortaya çıkan hikâyelerini canlandırmaları çocukların kendilerine güven duymalarını sağlamaktadır.

Çocuklar için tüm dramatik etkinlikleri uygulamış, programlarında diğer drama etkinliklerine yer vermiş ve çocukları drama çalışmalarına alıştırmış bir eğitimci artık çocuklarla hikâyelerden oyunlar oluşturma etkinliğine geçebilir. Çünkü pandomim, rol oynama ve doğaçlama etkinlikleri hikâyelerden oyunlar oluşturma etkinliğinin temelini oluşturan etkinliklerdir.

Hikâyelerden oyunlar oluşturma etkinliğinin uygulaması sırasında çocuklar gruplara ayrılabilir. Her bir grup kendi hikâyesini oluşturup canlandırmalarını yapabilir. Ya da her bir gruba bir olay örgüsünün birbirini tamamlayan resimleri tek tek verilerek olayın gerçekleşme zamanına uygun olarak sıra ile canlandırmaları istenebilir.

Hikâyelerden oyunlar oluşturma etkinliği eğitiminin müdahalesine gerek duyulmadan, kendiliğinden oluşmaktadır. Eğitimci eğer çocuklar gruplara ayrılacaksa gruplama yöntemlerini belirlemelidir. Belirlediği yöntemlerle oluşan grupların sınıf içinde bir araya gelerek yerleşmelerine rehberlik etmelidir. Böylece, eğitimci olası bir tartışmayı da önlemiş olur. Her grubun kendi hikâyesini oluşturma için çocuklara ihtiyaç duydukları süre verilmelidir. Eğitimci, bu süre içinde grupların yanlarına giderek ihtiyaç duydukları konularda onlara rehberlik edebilir. Daha sonra çocukların canlandırmalar sırasında kullanılabilecekleri materyalleri mekâna getirerek çocukların dikkatini materyallere çeker. Grupların canlandırmaları bitince eğitimci her bir hikâyeyi baştan anlatır. Eğer etkinlik sırasında çocuklar gruplara ayrılmayacaklarsa her bir canlandırma esnasında farklı çocukların rol alarak canlandırmalara katılımlarını sağlamalıdır (Ömeroğlu, 2002).

2. 5.2.7. Tartışma ve Değerlendirme

Yaratıcı drama eğitiminde değerlendirme aşaması oldukça önemlidir ve drama çalışmalarından sonra mutlaka bir değerlendirme yapılmalıdır. Eğitimci değerlendirmeyi çocuklar, plan ve kendisi açısından yapmalıdır. Yapılan bu değerlendirmeler daha sonra yapılacak olan drama etkinliklerinin planlanmasında ve uygulanmasında yardımcı olacaktır. Çocuklarda değerlendirme yetisini geliştirme, etkileşimi sağlama, paylaşımında bulunma, yapıcı eleştiri yapabilme,

drama çalışmasından olumlu duygularla ayrılma, yaşantıların ifade edilmesini sağlamaktadır (Köksal-Akyol, 2003; Okvuran, 2008).

Etkinlikler sırasında düzenli olarak çocukların bireysel olarak değerlendirmesi önemlidir. Çocuğun yaratıcı drama etkinliklerinde, gelişim özellikleri ayrıntılı bir şekilde kaydedilmelidir. Çünkü yaratıcı dramanın, sosyal öğrenme, dil kazanımı, yaratıcılık, duygusal veya motor gelişim, kendini algılama ve öz saygı gibi farklı gelişim alanları üzerinde önemli bir etkisi vardır. Her yaratıcı drama etkinliğinden sonra gözlem ve kayıt tutmak grup çalışmasıyla ilgili bilgi sağlayabilir. Bu, öğretmene drama etkinlikleri için ne kadar süre tanıyacağı, konuların uygunluğu, tüm grubun ilgisi, drama çalışmasının nasıl bir yol izleyeceği gibi konularda yol gösterici olabilir. Eğitiminin kendini değerlendirmesi, zaman içindeki değişimleri kolayca görmesini sağlar (Brown ve Pleydell, 1999).

2.6. Okul Öncesinde Yaratıcı Dramanın Önemi

Öğrenme, çocuğun kendi gelişimiyle bütünleşen bir süreçtir. Öğrenmenin amacı “anlamaktır”. Çocuk anlamadığı bir şeyi öğrenemez. Drama, yaşantılar aracılığıyla zihinsel soyutlamaların yapılmasına olanak sağlar. Böylece, yalnızca sözel olarak sunulduğunda ya da yalnızca gösterildiğinde anlaşılabilirliği sınırlı olan yaşantılar, drama sürecinde somut olarak anlam kazanır (Tuğrul, 2003).

Drama eğitim ve öğretimde geleneksel yöntemlere göre daha yeni bir oluşum olmasına karşın, etkisi ve uygulanması bakımından birçok olumluluğu da içinde barındırmaktadır. Ezbere ve bilgi yığılmasına dayalı bir eğitim dizgesinde birey, çeşitli yaptırımlardan kurtulamamakta; bilgiyi arayarak, paylaşarak bulamamaktadır. Bu nedenle drama, okulöncesi eğitim dönemi için önemli bir gereksinimdir. Çünkü drama, yaratıcılığı geliştiren etkili bir yöntem ve yaratıcı bireyi yetiştiren başlı başına bir eğitim alanıdır (Güven, 2003).

Çocuklar okulöncesi çağlarda dokunmaya ve harekete dayalı eylemlerle öğrenirler. Ancak geleneksel eğitim, görme ve işitme yoluyla öğretime odaklanmıştır. Bu, çocuğun gelişimsel gereksinimlerine uygun düşmemektedir. Yalnızca görerek, yalnızca dinleyerek, yalnızca dokunarak ya da yalnızca harekete dayalı öğretim ortamı çocuğun çok yönlü gelişim ve öğrenme

gereksinimini karşılayamaz. Tek bir duyu daha az bilgi, ve daha az kavrama sağlarken, daha çok duyunun bir arada kullanılması bilginin niteliğini ve niceliğini arttırır (Tuğrul, 2003).

Yapılan araştırmalara göre insanlar, okuduklarının %10'unu, duyduklarının %20'sini, gördüklerinin %30'unu, hem görüp hem duyduklarının %50'sini, görüp, duyup, yapıp söylediklerinin %90'ını hatırlamaktadır. Bu sonuçlar göz önüne alındığında bir öğrenim yöntemi olarak yaratıcı dramının önemi daha da açığa çıkmaktadır. Drama, çocukların tüm duyularının etkin olarak kullanılmasını sağlar. Çocuklar, drama sürecinde konuşurlar, hareket ederler, bedenlerini, seslerini, duygu ve düşüncelerini kullanırlar, başkalarıyla iletişim içinde olurlar, özgün düşünce, davranış ve somut ürün oluştururlar, eğlenirler. Bu süreç, öğrenme kalitesini doğrudan etkiler. Öğrenmeye etkin ve istekle katılım, öğrenme verimliliğini arttırır (Tuğrul, 2003).

Erickson, yaşamın provasının drama gibi kurgusal oyunlarla canlandırıldığını belirtir. Çocukların oyun yoluyla yaşamda başarısızlık, yalnızlık, hayal kırıklığı gibi sosyal sorunlarla başa çıkmayı öğrenebileceklerini öne sürer (Güven, 2003).

Drama, hem bir öğretim yöntemi hem de başlı başına bir eğitim alanıdır.

Drama çocuklara;

- Yaratıcılık ve estetik gelişimi
- Eleştirel düşünme yeteneği
- Bağımsız düşünebilme becerisi
- Kendine güven duyma ve karar verme becerileri
- Başkalarını anlama ve hissetme becerisi (Empati kurma)
- Farklı olay, olgu ve durumlarla ilgili deneyim kazanma
- Soyut kavramları ya da yaşantıları somutlaştırma
- Düş gücünün gelişimi
- Başkalarıyla iş birliği içinde çalışma yeteneği
- Etkin iletişim becerilerinin gelişimi
- Yaşanılan dünyayı daha somut olarak görme
- Ahlaki ve kültürel değerlerin gelişimi
- Soyut ve mantıklı düşünmeye yardımcı olma
- Gelişmiş bir oyun kurgusu oluşturma

- Dil gelişimi ve öyküleri anlama becerilerinin gelişimi
- Farkındalık gelişimi
- Demokrasi ve eşitlik duygusunun gelişimi
- Kendilerinde olan yaratıcı güçlerin açığa çıkması ve gelişimi
- Kaslarını hareket ettiren yeni yöntemleri bulmayı, denemeyi ve bedenini çok yönlü geliştirmeyi
- Problem çözme ve karşılaşılan problemleri yeni bir bakış açısıyla inceleme
- Kendini tanıma-öz farkındalık gelişimi boyutlarında eğitsel ve gelişimsel kazançlar sağlamaktadır (Tuğrul, 2003; Güven, 2003; Ömeroğlu-Turan ve diğerleri, 2003; Tuluk, 2004; Okvuran, 2005; Öztürk, 2006).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma yöntemi, çalışma grubu, veri toplama araçları, özellikleri, uygulanması, verilerin analizi ve değerlendirilmesi ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarını amaçlayan tarama modelinde bir araştırmadır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen varolan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2010). Bir konuya ya da olaya ilişkin katılımcıların görüşlerinin ya da ilgi, beceri, yetenek, tutum vb. özelliklerinin belirlendiği genellikle diğer araştırmalara göre daha büyük örneklemeler üzerinde yapılan araştırmalardır (Büyüköztürk ve diğ., 2011).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2010-2011 öğretim yılında Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi ile Mesleki Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenliği bölümünde öğrenim görmekte olan 553 tane 3. ve 4. sınıf öğretmen adayı oluşturmuştur.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından oluşturulan yaratıcı drama kişisel bilgi formu ve Adıgüzel (2006) tarafından geliştirilen yine Adıgüzel tarafından 2005-2006 eğitim öğretim döneminde yaratıcı drama dersi alan 550 öğrenciye uygulanarak geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiş olan Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır.

3.3.1. Yaratıcı Drama Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanmış olan form 12 kapalı uçlu 2 açık uçlu olmak üzere 14 sorudan oluşmaktadır. Kişisel bilgi formunda, katılımcıların yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarına etki edebilecek faktörler (cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri sınıf, ailelerinin yaşadığı yer, anne ve babanın eğitim durumları, mezun oldukları lisenin türü, drama dersinden aldıkları not vb.) katılımcılara sorulmuştur. Bir örneği Ek 1’de verilmiştir.

3.3.2. Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

Adıgüzel (2006) tarafından geliştirilen geçerliği ve güvenirliği test edilmiş olan 50 maddeden oluşmaktadır.

3.3.2.1. Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği’nin Geliştirilmesinde İzlenen Aşamalar

Ölçeğin hazırlanması için 2002-2003-2004-2005 eğitim öğretim dönemlerinde araştırmacı tarafından yürütülen “İlköğretimde Drama” ve “Okulöncesinde Drama” derslerinin sonunda yaklaşık 300 öğrenciye, en yakın bir arkadaşınıza bu derse yönelik tutum ve davranışlarınızı içeren bir mektup yazınız, denmiştir. Bu mektuplarda belirtilen tutum cümlelerinden ortak olanlar gruplandırılmış ve ölçekte kullanılmak üzere madde havuzu oluşturulmuştur. Bunun yanında alanyazın taraması sonucunda elde edilen bilgilere dayalı olarak da çeşitli maddeler eklenmiş ve elde edilen tüm maddeler gözden geçirilerek “Okulöncesinde Drama” ve “İlköğretimde Drama” derslerine Yönelik Tutum Ölçeğinin ilk formu oluşturulmuştur.

61 maddeden oluşan ilk form yaratıcı drama alanında çalışan uzmanlar ile ölçme ve değerlendirme uzmanlarına sunulmuştur. Bu uzmanlar Sosyal Psikolog (1), Ölçme Değerlendirme (5), Eğitim İstatistiği (1), Sanat Eğitimsi (1), Türk Dili (1), Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi (1), Okulöncesi Drama Öğretmeni (1), Okulöncesi Eğitimi alanında çalışan ve yaratıcı drama uygulamaları yaptırın iki uzman (2), Eğitim Fakültesi’nde ilköğretimde drama ve okulöncesinde drama dersini veren bir uzman (1), ilköğretimde drama derslerini yürüten iki sınıf öğretmeni (2), program geliştirme uzmanı (2) olmak üzere toplam 18 uzman tarafından kontrol edilmiştir. Alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda ölçekte cevapları belirsiz ya da

konuyla bağlantısı düşük olan maddeler ayıklanmış ve ölçek 50 maddeye indirilmiştir.

Likert tipi 5’li dereceleme ölçeğinde yer alacak tutum ifadeleri, “tamamen katılıyorum (5)” ve “hiçbir zaman katılmıyorum (1)” şeklinde puanlanmıştır. 50 maddelik ölçeğin, 20 maddesi olumsuz, 30 maddesi olumlu ifadelerden oluşmaktadır.

Araştırmanın çalışma grubu olarak seçilen üniversitelerin eğitim fakültelerinin (ve Eğitim Bilimleri Fakültesi’nin) İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğrencilerinden bu dersleri alan öğrencilere Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği toplam 550 öğrenciye uygulanmış ancak 50 anket tam olarak doldurulmadığı için değerlendirme dışı tutulmuştur. Uygulama 2005-2006 Eğitim Öğretim Döneminde öğrenciler yaratıcı drama dersini aldıktan sonra yapılmıştır.

Ölçeğin güvenirliği için, Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Cevapsız maddeler dışta bırakıldıktan sonra, güvenirlik katsayısı testin tümü için .94 olarak bulunmuştur. Bu değer yüksek olduğu söylenebilir. Ölçeğin yapı geçerliliği faktör analizi yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Belirtilen 50 maddelik ölçek üzerinde Temel Bileşenler Analizi Yöntemi ile ölçeğin yapı geçerliliği incelenmiştir. Tablo 1’de Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği’nin faktör analizi sonuçları sunulmaktadır.

Maddelerden elde edilen verilerin toplam kolerasyon değerleri yüksek olduğu için (.40’ın altındakiler atılmıştır.) içsel binişiklikler de önlenmeye çalışılmıştır. Hangi faktörde olduğu tam olarak belirlenemeyen ve binişik maddeler analizin dışında analizin dışında bırakılmıştır. Faktör özdeğerleri .71 (%50 varyans) ve yukarısı olanlar mükemmel, .60’a yakın olanlar çok iyi, .50’ye yakın olanlar iyi, .45 olan orta ve .32 olanlar zayıf olarak kabul edilmiştir. Daha düşük düzeyde olanlar ise değersiz kabul edilip dışarıda bırakılmıştır. Bu ölçütler faktör analizlerden elde edilen çözümlerinin değerlendirilmesi için kullanılmıştır. Tablo 1’de faktör yükleri ve madde toplam kolerasyonları görülmektedir.

Tablo 1: Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeğinin Faktör Analizi Sonuçları

Maddeler	Faktör Yükleri	Madde-Test Kolerasyonu	Maddeler	Faktör Yükleri	Madde-Test Kolerasyonu
M23	0.71	0.66	M1	0.41	0.40
M13	0.70	0.65	M52	0.41	0.40
M40	0.70	0.66	M41	0.41	0.39
M7	0.69	0.63	M29	0.40	0.39
M31	0.68	0.65	M59	0.39	0.39
M12	0.67	0.63	M58	0.38	0.37
M37	0.66	0.63	M15	0.38	0.37
M19	0.66	0.62	M16	0.36	0.33
M11	0.65	0.60	M2	0.36	0.35
M22	0.65	0.61	M60	0.34	0.32
M24	0.65	0.60	M34	0.32	0.31
M9	0.65	0.59	M21	0.32	0.32
M20	0.62	0.58	M5	0.55	0.50
M6	0.62	0.57	M10	0.55	0.52
M47	0.61	0.58	M46	0.54	0.51
M17	0.60	0.56	M49	0.54	0.51
M32	0.60	0.56	M61	0.53	0.52
M53	0.59	0.56	M14	0.58	0.52
M33	0.59	0.56	M38	0.56	0.52
M50	0.58	0.55			

Tablo 1’de de görülebileceği gibi, yaratıcı drama dersine yönelik tutum ölçeğinin yapı geçerliliğini incelemek üzere uygulanan temel bileşenler analizi sonucunda aracın tek faktörlü bir yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Başlangıçta 61 maddeden oluşan aracın 11 maddesi, .30’un altında faktör özdeğerine sahip olmaları ve birden fazla faktörde yüksek yük değerine sahip olmaları gibi gerekçelerle araçtan çıkarılmıştır. Ölçekte yer alan 50 maddenin faktör yük değerleri incelendiğinde 0.71 ile 0.32 arasında değiştiği, madde toplam kolerasyonlarının ise 0.66 ile 0.31 arasında değiştiği görülmektedir. Aracın güvenilirliğine ilişkin olarak hesaplanan Cronbach Alpha katsayısı ise 0.94’tür.

3.4. Verilerin Analizi

Ölçek ve formlar aracılığıyla elde edilen veriler değerlendirilirken ilk aşamada, anketlerde cevapsız bırakılan ya da birden çok işaretlenen madde bulunup bulunmadığı gözden geçirilmiş, eksik formlar değerlendirmeye alınmamıştır.

İkinci aşamada, katılımcılar kişisel bilgilerine göre gruplandırılmış ve elde edilen veriler sayı ve oransal (%) olarak ifade edilmiştir.

Üçüncü aşama olarak Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği'nde yer alan tutum maddelerinin yanıtları “tamamen katılıyorum”dan “hiç katılmıyorum”a kadar 5'ten 1'e doğru puanlandırılmıştır. Olumsuz cümlelerde ise 1'den 5'e doğru puanlama yapılmıştır. Maddeler ve araştırma grubunun kişisel bilgileri kodlanarak bilgisayara aktarılmış ve istatistiksel analizlere geçilmiştir. İstatistiksel analizler SPSS 18.0 paket programı kullanılarak değerlendirilmiştir. İstatistiksel analizde kullanılan teknikler, araştırmanın amacına ve toplanan verilerin niteliğine bağlı olarak belirlenmiştir.

Araştırmada gruplar arasındaki farklar üzerinde durulmuştur. Araştırma grubu, kişisel bilgi formundaki değişkenlere göre sayı ve oransal (%) olarak ifade edilmiş daha sonra bu değişkenlerle okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının ilgili ölçekten aldığı ortalama puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olup olmadığına bakılmıştır. Bu amaçla, “Tek Yönlü Anova Testi” ve “Bağımsız Örneklemeler İçin t Testi” kullanılmıştır. Her bir kategoride yer alan grupların birbirinden farklı olup olmadığına bakılmış ve farklılık elde edildiğinde hangi grupların birbirinden farklı olduğunu saptamak için “Tukey HSD Post-Hoc Testi” kullanılmıştır. Sonuçların değerlendirilmesinde, anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

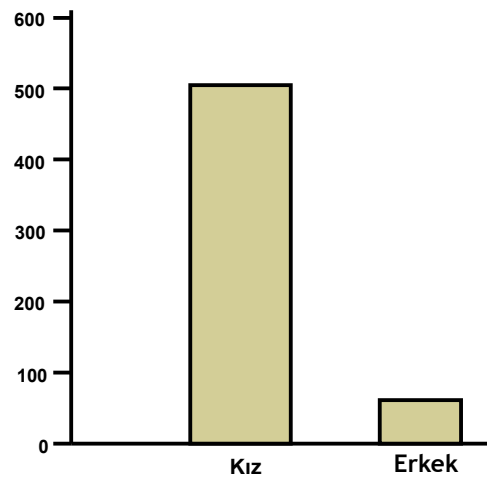
Bu bölümde, okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi amacıyla elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 2: Cinsiyet Değişkenin Dağılımı

Değişken	Frekans	Yüzdelerik
Kız	505	91.3
Erkek	48	8.7
Toplam	553	100.0

Araştırmaya katılanların cinsiyet dağılımları tablo 2’de verilmiştir. Araştırmaya katılanların 505’i kız, 48’i erkelerden oluşmaktadır. Kızların oranı toplam oranın %91,3’ünü, erkeklerin oranı ise toplam oranın %8.7 sini oluşturmaktadır.

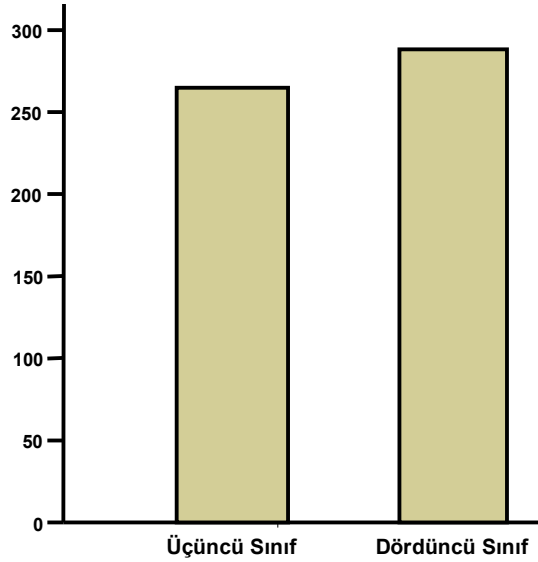
Şekil 1: Cinsiyet Değişkenin Dağılımı

Tablo 3: Sınıf Değişkenin Dağılımı

Değişken	Frekans	Yüzdelerik
3. Sınıf	265	47.9
4. sınıf	288	52.1
Toplam	553	100.0

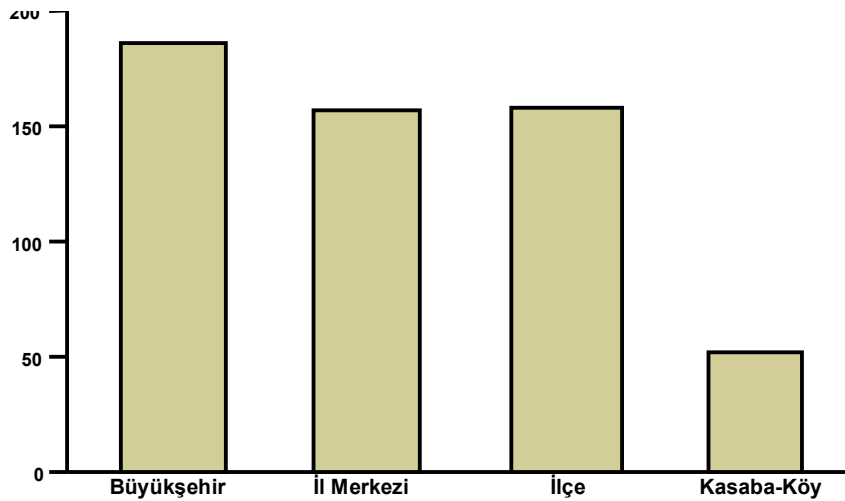
Araştırmaya katılanların öğrenim gördükleri sınıfların dağılımları tablo 3'te verilmiştir. Araştırmaya katılanların 265'i üçüncü sınıfta öğrenim görmekte, 288'i de dördüncü sınıfta öğrenim görmektedir. Üçüncü sınıfların oranı toplam oranın % 47.9'unu, dördüncü sınıfların oranı ise toplam oranın %52.1'ini oluşturmaktadır.

Şekil 2: Öğrenim Gördükleri Sınıf

Tablo 4: Ailenin Yaşadığı Yer Değişkenin Dağılımı

Değişken	Frekans	Yüzdelerik
Büyükşehir	186	33.6
İl Merkezi	157	28.4
İlçe	158	28.6
Kasaba-Köy	52	9.4
Toplam	553	100.0

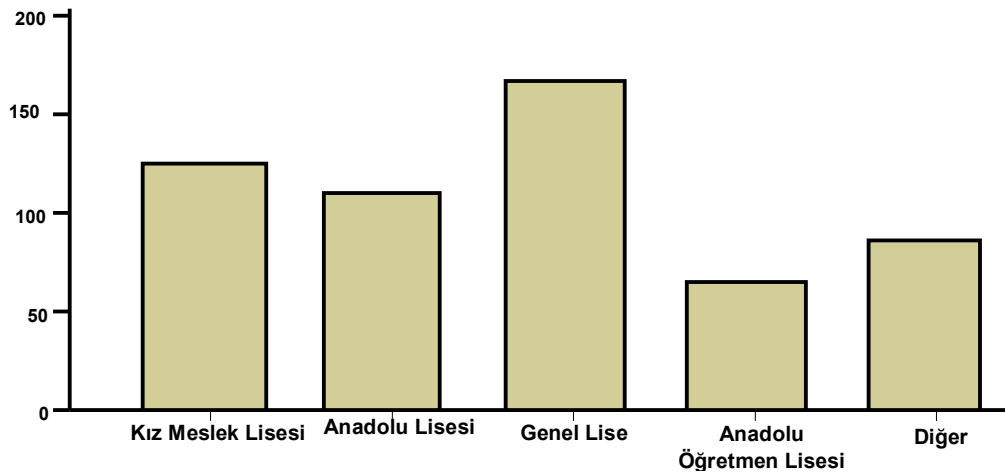
Tablo 4'de araştırmaya katılanların ailelerinin yaşadıkları yer değişkeninin dağılımını gösterilmektedir. Tabloya göre, katılımcılardan ailesi büyükşehirde yaşayanlar 186 kişi olup, toplam katılımcıların %33.6 sını oluşturmaktadır. Ailesi il merkezinde yaşayanlar 157 katılımcı olup, toplam katılımcıların %28.4 oranını oluşturmaktadır. Ailesi ilçede yaşayanlar 158 katılımcı olup, toplam katılımcıların %28.6 sını oluşturmaktadır. Ailesi kasaba-köyde yaşayanlar 52 katılımcı olup, bu oran da toplam katılımcıların %9.4 ünü oluşturmaktadır.

Şekil 3: Ailenin Yaşadığı Yer

Tablo 5: Lise Türü Değişkenin Dağılımı

Değişken	Frekans	Yüzdelerik
Kız Meslek Lisesi	125	22.6
Anadolu Lisesi	110	19.9
Genel Lise	167	30.2
Anadolu Öğretmen Lisesi	65	11.8
Diğer	86	15.6
Toplam	553	100.0

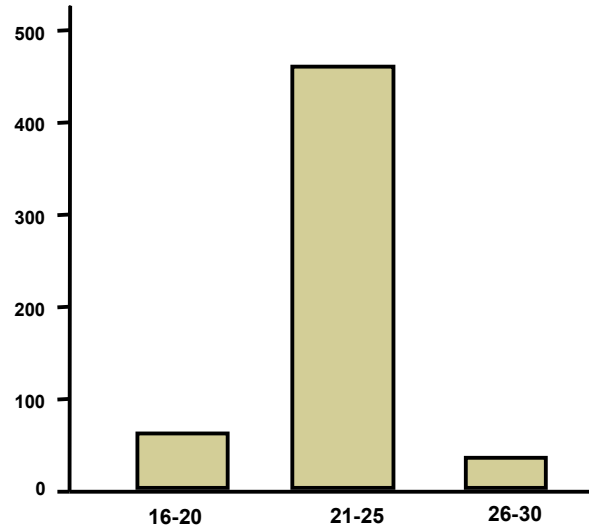
Araştırmaya katılan katılımcıların mezun oldukları lise türüne bakıldığında, Kız meslek lisesi mezunu olan katılımcılar 125 kişi olup, bu oran araştırmamızın %22.6'sını oluşturmaktadır. Anadolu lisesi mezunu olanlar 110 katılımcı olup bu oran toplam katılımcıların %19.9'unu oluşturmaktadır. Genel lise mezunu olan katılımcılar 167 kişi olup, bu oran toplam katılımcıların %30.2'sini oluşturmaktadır. Anadolu Öğretmen Lisesi mezunu olanlar, 65 kişi olup, bu oran toplam katılımcıların %11.8'ini oluşturmaktadır. Diğer lise türü olarak gruplandırılan lise türlerinden mezun olanların oranı ise 86 kişi olup, bu oran da toplam katılımcıların %15.6'sını oluşturmaktadır.

Şekil 4: Mezun Oldukları Lise Türleri

Tablo 6: Yaş Türü Değişkenin Dağılımı

Yaş	Frekans	Yüzdelerik
16-20	59	10.7
21-25	461	83.4
26-30	33	6.0
Toplam	553	100.0

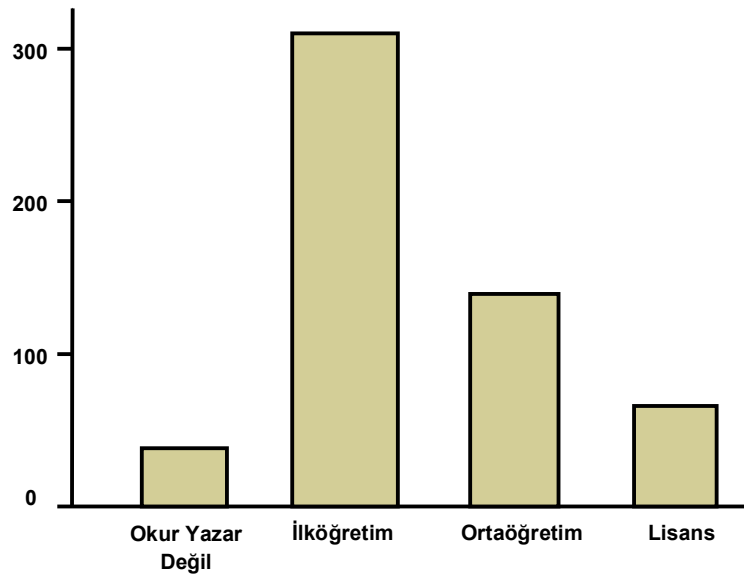
Tablo 6’da araştırmaya katılan katılımcıların yaş aralıkları gösterilmektedir. Katılımcıların yaş değişkenini gösteren tablo incelendiğinde, 16-20 yaş aralığında olan 59 katılımcının olduğu ve toplam katılımcıların %10.7’sini oluşturduğu, 21-25 yaş aralığında olan 461 katılımcının olduğu ve toplam katılımcıların %83.4’ünü oluşturduğu, 26-30 yaş aralığında olan ise 33 katılımcının olduğu ve toplam katılımcıların %6’sını oluşturduğu görülmektedir.

Şekil 5: Yaş Dağılımı

Tablo 7: Anne Eğitim Durumu

Değişken	Frekans	Yüzdelik
Okur-yazar değil	38	6.9
İlköğretim	310	56.1
Ortaöğretim	139	25.1
Lisans	66	11.9
Toplam	553	100.0

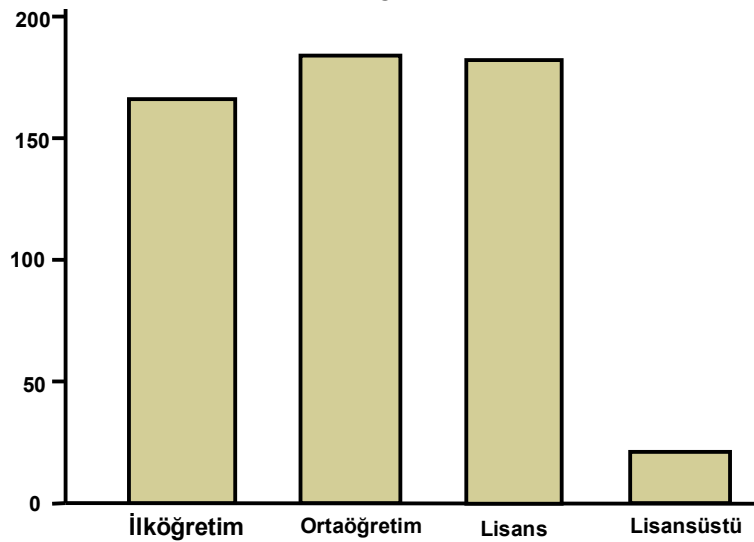
Tablo 7’de araştırmaya katılan katılımcıların, anne eğitim durumları gösterilmektedir. Tablo incelendiğinde, katılımcıların annelerinin 38’inin okur-yazar olmadığı, 310’unun ilköğretim mezunu olduğu, 139’unun ortaöğretim mezunu olduğu, 66’sının lisans mezunu olduğu görölmektedir. Annesi okur-yazar olmayan katılımcıların oranı toplam katılımcıların %6.9’unu, annesi ilköğretim mezunu olan katılımcıların oranı toplam oranın %56.1’ini, annesi ortaöğretim mezunu olan katılımcıların oranı toplam oranın %25.1’ini ve annesi lisans mezunu olan katılımcıların oranı toplam oranın %11.9’unu oluşturmaktadır.

Şekil 6: Aile Eğitim Durumu

Tablo 8: Baba Eğitim Durumu

Değişken	Frekans	Yüzdelerik
Okur-yazar değil	7	1,3
İlköğretim	159	28,8
Ortaöğretim	184	33,3
Lisans	182	32,9
Lisansüstü	21	3,8
Toplam	553	100,0

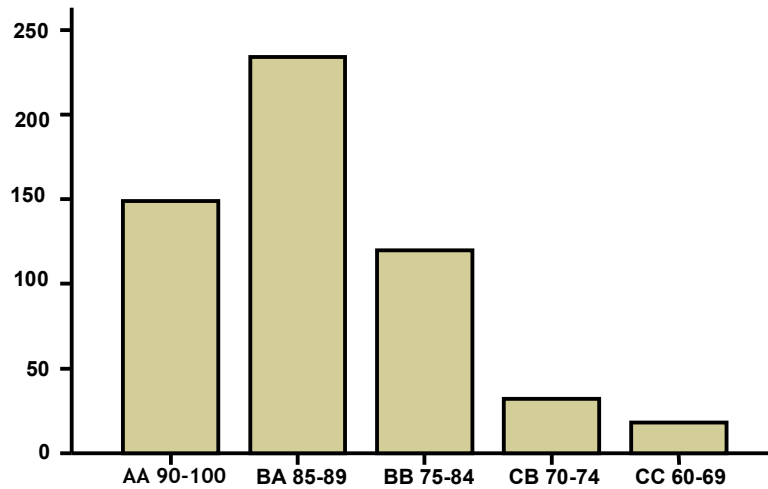
Tablo 8’de araştırmaya katılan katılımcıların, baba eğitim durumları gösterilmektedir. Tablo incelendiğinde, katılımcıların babalarının 7’sinin okur-yazar olmadığı, 159’unun ilköğretim mezunu olduğu, 184’ünün ortaöğretim mezunu olduğu, 182’sinin lisans mezunu olduğu, 21’inin lisansüstü eğitim mezunu olduğu görülmektedir. Babası okur-yazar olmayan katılımcıların oranı toplam katılımcıların %1.3’ünü, babası ilköğretim mezunu olan katılımcıların oranı toplam oranın %28.8’ini, babası ortaöğretim mezunu olan katılımcıların oranı toplam oranın %33.3’ünü, babası lisans mezunu olan katılımcıların oranı toplam oranın %32.9’unu ve babası lisansüstü eğitim mezunu olan katılımcıların oranı toplam oranın %3.8’ini oluşturmaktadır.

Şekil 7: Baba Eğitim Durumu

Tablo 9: Ders Notu Dağılımı

Değişken	Frekans	Yüzdelerik
AA 90-100	149	26,9
BA 85-89	234	42,3
BB 75-84	120	21,7
CB 70-74	32	5,8
CC 60-69	18	3,3
Toplam	553	100,0

Tablo 9’da katılımcıların yaratıcı drama dersinden almış oldukları not dağılımı gösterilmektedir. Tablo incelendiğinde katılımcıların 149’unun 90-100 arasında not aldığı, 234’ünün 85-89 arasında not aldığı, 120’sinin 75-84 arasında not aldığı, 32’sinin 70-74 arasında not aldığı ve 18 katılımcının da 60-69 arasında not aldığı görülmektedir. 90-100 arasında not alan katılımcıların oranı toplam katılımcıların oranının %26.9’unu, 85-89 arasında not alan katılımcıların oranı toplam katılımcıların %42.3’ünü, 75-84 arasında not alan katılımcıların oranı toplam katılımcıların %21.7’sini, 70-74 arasında not alan katılımcıların oranı toplam katılımcıların %5.8’ini, 60-69 arasında not alan katılımcıların oranı ise toplam katılımcıların oranının %3.3’ünü oluşturmaktadır.

Şekil 8: Drama Dersinden Aldıkları Not

Tablo 10: Yaş Değişkenin Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarına İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P- Değeri
Gruplar Arasında	6.175	2	3.087	.020	.980
Gruplar İçinde	85279.077	550	155.053		P>0.05
Toplam	85285.251	552			Önemsiz

Tablo 10 incelendiğinde yaş değişkenine göre probleme olumlu yaklaşım puan ortalamalarının farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin elde edilen .020 F değeri 0.05, $p=0.980 > \alpha = 0.05$ olduğundan anlamlılık düzeyinde anlamlı bulunmamıştır. Bu sonuca göre Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum puanları yaş değişkenlerine göre anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır.

Tablo 11: Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Ailelerinin Yaşadığı Yer Açısından Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarına İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P- Değeri
Gruplar Arasında	1189.899	3	396.633	2.589	.052
Gruplar İçinde	84095.352	549	153.179		P>0.05
Toplam	85285.251	552			Önemsiz

Tablo 11 incelendiğinde Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaşadığı yer açısından değişkenine göre probleme olumlu yaklaşım puan ortalamalarının farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin elde edilen 2.589 F değeri 0.05, $p=0.52 > \alpha = 0.05$ olduğundan anlamlılık düzeyinde anlamlı bulunmamıştır. Bu sonuca göre Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum puanları Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaşadığı yer açısından anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır.

Tablo 12: Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının anne eğitim durumu açısından Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarına İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P- Değeri
Gruplar Arasında	1167.831	3	389.277	2.541	.056
Gruplar İçinde	84117.420	549	153.219		P>0.05
Toplam	85285.251	552			Önemsiz

Tablo 12 incelendiğinde Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının anne eğitim durumu açısından değişkenine göre Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarına puan ortalamalarının farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin elde edilen 2.541 F değeri 0.05, $p=0.56 > \alpha = 0.05$ olduğundan anlamlılık düzeyinde anlamlı bulunmamıştır. Bu sonuca göre Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum puanları Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının anne eğitim durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır.

Tablo 13: Okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarının baba eğitim durumu açısından Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarına İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P- Değeri
Gruplar Arasında	361.444	3	120.481	.779	.506
Gruplar İçinde	84923.807	549	154.688		P>0.05
Toplam	85285.251	552			Önemsiz

Tablo 13 incelendiğinde Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının baba eğitim durumu değişkenine göre Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarına puan ortalamalarının farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin elde edilen .779 F değeri 0.05, $p=.506 > \alpha = 0.05$ olduğundan anlamlılık düzeyinde anlamlı bulunmamıştır. Bu sonuca göre Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum puanları, okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının baba eğitim durumu açısından göre anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır.

Tablo 14: Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türü açısından Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarına İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P- Değeri
Gruplar Arasında	477.504	4	119.376	.771	.544
Gruplar İçinde	84807.747	548	154.759		P>0.05
Toplam	85285.251	552			Önemsiz

Tablo 14 incelendiğinde Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türü değişkenine göre Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarına puan ortalamalarının farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin elde edilen .779 F değeri 0.05, $p=.544 > \alpha = 0.05$ olduğundan anlamlılık düzeyinde anlamlı bulunmamıştır. Bu sonuca göre Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği puanları Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türü açısından göre anlamlı düzeyde farklılaşmamaktadır.

Tablo 15: Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adaylarının Ders Notu Açısından Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarına İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

Varyans Kaynağı	KT	Sd	KO	F	Tukey
Gruplar Arasında	2614.906	4	653.726	4.333	AA>BA, BA>CC, BA>BB, BB>CB, CB>DC
Gruplar İçinde	82670.346	548	150.858		
Toplam	85285.251	552			

Tablo 15 incelendiğinde Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının ders notu açısından Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği Puanlarına puan ortalamalarının farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin elde edilen 4.333 F değeri 0.05, $p=.002 < \alpha = 0.05$ olduğundan anlamlılık düzeyinde anlamlı farklılık vardır. Bu sonuca göre Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum puanları Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının ders notuna göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır.

Farklılaşmanın kaynağının belirlenmesi amacıyla yapılan Tukey testi sonucuna göre de, drama dersinden AA notu alan öğretmen adaylarının yaratıcı drama tutum puan ortalamalarının BA notu alan öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu, BA notu alan öğretmen adaylarının yaratıcı drama tutum puan ortalamalarının CC notu alan öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu, BA notu alan öğretmen adaylarının yaratıcı drama tutum puan ortalamalarının BB notu alan öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu, BB notu alan öğretmen adaylarının yaratıcı drama tutum puan ortalamalarının CB notu alan öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu ve CB notu alan öğretmen adaylarının yaratıcı drama tutum puan ortalamalarının DC notu alan öğretmen adaylarına göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 16: Cinsiyet Değişkenine Göre Öğrencilerin Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçek Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Sınıf	N	\bar{X}	Ss	t	Önemlilik düzeyi
Kız	505	192.79	22.54	.971	0.332
Erkek	48	189.38	29.91		P>0.05 Önemsiz

Tablo 16 incelendiğinde kız öğrencilerin yaratıcı drama dersine yönelik tutum puanları ortalamaları 192.79, erkek öğrencilerin ise 189.38 olarak görülmektedir. Puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı t testi ile incelenmiş elde edilen **.971** t değeri 0.05 anlamlılık düzeyinde anlamlı fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre kız ve erkek öğrencilerin erkek öğrencilerin yaratıcı drama dersine yönelik tutum puanları (YDTP) arasında anlamlı düzeyde fark yoktur.

Tablo 17: Sınıf Değişkenine Göre Öğrencilerin Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçek Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Sınıf	N	\bar{X}	Ss	T	Önemlilik düzeyi
Üçüncü	265	191.28	22.74		0.241
Dördüncü	288	193.60	23.72	-1.173	P>0.05 Önemsiz

Tablo 17 incelendiğinde üçüncü sınıf öğrencilerin yaratıcı drama dersine yönelik tutum puanları ortalamaları 191.28, dördüncü sınıf öğrencilerin ise 193.60 olarak görülmektedir. Puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı t testi ile incelenmiş elde edilen **-1.173** t değeri 0.05 anlamlılık düzeyinde anlamlı fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerin yaratıcı drama dersine yönelik tutum puanları (YDTP) arasında anlamlı düzeyde fark yoktur.

Tablo 18: Ders Alma Değişkenine Göre Öğrencilerin Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçek Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Sınıf	N	\bar{X}	Ss	T	Önemlilik düzeyi
Evet	224	193.31	25.04		.492
Hayır	329	191.93	21.99	.688	P>0.05 Önemsiz

Tablo 18 incelendiğinde daha önceden drama ile ilgili ders almaya evet diyenler katılımcıların yaratıcı drama dersine yönelik tutum puanları ortalamaları 193.31, hayır diyenler ise 191.93 olarak görülmektedir. Puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı t testi ile incelenmiş elde edilen **.688** t değeri 0.05 anlamlılık düzeyinde anlamlı fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre evet ve hayır diyen öğrencilerin yaratıcı drama dersine yönelik tutum puanları (YDTP) arasında anlamlı düzeyde fark yoktur.

Tablo 19: Kursa Katılıp Katılmama Değişkenine Göre Öğrencilerin Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçek Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Sınıf	N	\bar{X}	Ss	T	Önemlilik düzeyi
Evet	60	197.23	25.76		0.492
Hayır	493	191.91	22.90	1.65	P>0.05 Önemsiz

Tablo 19 incelendiğinde drama ile ilgili kursa katılmaya evet diyenlerin yaratıcı drama dersine yönelik tutum puanları ortalamaları 197.23, hayır diyenler ise 191.91 olarak görülmektedir. Puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığı t testi ile incelenmiş elde edilen 1.65 t değeri 0.05 anlamlılık düzeyinde anlamlı fark bulunmamıştır. Bu sonuca göre evet ve hayır diyen öğrencilerin yaratıcı drama dersine yönelik tutum puanları (YDTP) arasında anlamlı düzeyde fark yoktur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA ve YORUM

Bu bölümde, problem ve alt problemlerle ilgili elde edilen verilerin çözümünden ortaya çıkan bulgular ve bu bulguların tartışmasına yer verilmiştir.

5.1. Alt Problemlerle İlgili Elde Edilen Bulguların Tartışma ve Yorumu

Okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaşlarına göre yaratıcı drama dersine yönelik tutum değerlerinin ortalamaları arasında farklılaşma olup olmadığı ile ilgili yapılan analiz sonucunda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir.

Yönel (2004) 142 okulöncesi eğitim öğretmeni ile ilgili yaptığı araştırma sonucunda, öğretmenlerin yaşlarının yaratıcı dramaya yönelik tutumlarını etkilemediği sonucuna ulaşmıştır.

Güven (2001) tarafından Okul öncesi Eğitimde Drama Liderleri ve Anaokulu Öğretmenlerinin Drama Hakkındaki Görüşlerini belirleme ile ilgili çalışma sonucunda drama liderleri ve anaokulu öğretmenlerinin yaşlarının, drama çalışmaları ile ilgili cevapları etkilemediği sonucuna ulaşmıştır. Bu bulgular araştırma sonuçları ile paralellik göstermektedir.

Bu bulguya göre okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutum değer ortalamalarının yaş değişkenine göre bir farklılık göstermediği söylenebilir. Yani farklı yaş gruplarında yer alan okulöncesi eğitim öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutum değer ortalamaları benzerlik göstermektedir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yaş gruplarının birbirine yakın olmasının bu sonuç üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

Okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarının ailelerinin yaşadığı yere göre, yaratıcı drama dersine yönelik tutum değerlerinin ortalamaları arasında farklılaşma olup olmadığı ile ilgili yapılan analiz sonucunda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir.

Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarına doğup büyüdükleri yerlerin etki etmediği söylenebilir.

İnceoğlu (1993)'na göre, tutumlar doğrudan doğruya gözlenemeyen değişkenlerdir ve varlıkları ancak dışa vurulmuş davranışlar ya da sözlü ifadelerden çıkarılabilir. Yine, tutum belli bir davranışın göstergesidir, ancak mutlaka davranışın olabileceği anlamına gelmez.

Katılımcıların yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarına yaşadıkları şehirlerin etki etmediğinin saptanması kesinlikle böyle bir farklılaşmanın olmayacağı anlamına gelmemelidir. Nitekim eğitimde ağdaşlaşma yolunda önemli aşamalar katedilen bu dönemde sosyo-kültürel düzeyi yüksek ailelerin çocukları değişimlere daha çabuk uyum sağlayabilir. Yaratıcı dramanın da eğitimdeki değişimin ve bireye verilen önemin sonucu olarak ortaya çıkmış bir yaklaşım olduğu düşünülürse farkındalık düzeyi yüksek ebeveynlerin çocuklarının yaratıcı drama gibi ağdaş yaklaşımlara daha hızlı uyum sağlayabilir. Bu araştırmada elde edilen bu bulguya göre okul öncesi eğitimi ğretmen adaylarının yaşadığı şehirlerin yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarını etkilememesi katılımcıların büyük çoğunluğunun kentlerde ve büyükşehirde yaşamalarından kaynaklanmış olabilir.

Okul ncesi eğitimi ğretmen adaylarının drama dersinden aldıkları nota göre, yaratıcı drama dersine yönelik tutum değerlerinin ortalamaları arasında farklılaşma olup olmadığı ile ilgili yapılan analiz sonucunda, Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum puanlarının ders notuna göre anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir.

Böyle bir farklılaşmanın oluşmasında dersi veren ğretim elemanının, dersin içeriğinin dersin uygulanışının veya ğretmen adayının kendisinin rolü olabilir.

Adıgüzel (2006)'e göre yaratıcı drama bir grup etkinliğine ve grup üyelerinin yaşantılarına ve tutumlarına dayalıdır. Drama oturumlarındaki toplumsal sorunların çözümünde katılımcıların yaşantıya dönük birikimleri, kurgusal bir gerçeklik içerisinde hemen devrededir ve sorunun drama teknikleriyle çözümü onun yaşantılarına büyük ölçüde dayalıdır. Bu çalışmalarda verilen bilginin tartışılmadan aynen kabul edilmesi, davranışa dönüştürülmesi gibi bir olgu söz konusu değildir. Yaratıcı drama etkili bir ğretim aracıdır. Bunun yanında yaratıcı drama, katılımcının kendine dönmesini, kendini yeniden değerlendirmesini ve dramatik sorunlara yönelik

geçerli çözümler üretmesini sağlar ve onu bu açığa yönlendirir. Yaratıcı dramının öğrenme yolu olarak en önemli varlığı; bilişsel, duyuşsal, sosyal ve devinişsel yetilerle bütünleşmiş olmasıdır.

Araştırmada drama dersinden alınan notun tutumu etkilemesi öğretim elemanının sağlıklı dönütler alarak dersi daha etkili hale getirememesi, özgün ve pratik oturumlar gerçekleştirilememesi, daha çok not odaklı bir drama dersinin işlenmesi, dersin eğlenceli ve ilgi çekici hale dönüştürülememesi gibi nedenlerle açıklanabilir. Öğretmen adayları açısından düşüncecek olursak; drama dersi ilgi alanlarına hitap etmemiş olabilir, derslerde grup olarak etkinlik yapılıyorsa grup etkinliğinden hoşlanmamış olabilir ya da bireysel olarak yapılıyorsa bireysel etkinlikler kendisine uygun gelmemiş olabilir.

Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının mezun oldukları lisenin türüne göre, yaratıcı drama dersine yönelik tutum değerlerinin ortalamaları arasında farklılaşma olup olmadığı ile ilgili yapılan analiz sonucunda, farklılaşmanın olmadığı belirlenmiştir.

Yönel (2004)'in yaptığı çalışmada, araştırmaya katılan 142 öğretmen mezun oldukları fakülte ve bölümlere göre sınıflandırılmış ve öğretmenlerin yaratıcı dramaya yönelik tutumlarında mezun oldukları fakülte ve bölümlere göre farklılaşma olup olmadığı analiz edilmiş ve anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu da araştırmanın sonucunu paralellik göstermektedir.

Okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının tutumlarının benzer doğrultuda çıkmasında lisans öğreniminde edinilen tutumların etkisi olabilir. Öğretmenlerin meslek yaşamında yaratıcı dramaya karşı daha sağlıklı tutumlar geliştirmesi için lisans döneminde daha verimli drama dersinin işlenmesi doğru olabilir.

Gürol (2002) yaptığı çalışmada, Okul Öncesi Eğitim Öğretmenleri ile Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Eğitimde Dramaya İlişkin Kendilerini Yeterli Bulma Düzeylerini İncelemiştir. Mezun oldukları üniversite değişkenine göre dramaya ilişkin kendilerini yeterli bulma düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Gürol'un elde ettiği bu sonuç araştırmanın sonucunu desteklemektedir.

Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının anne-babalarının eğitim durumlarına göre, yaratıcı drama dersine yönelik tutum değerlerinin ortalamaları arasında farklılaşma olup olmadığı ile ilgili yapılan analiz sonucunda hem anne eğitim durumuna hem de baba eğitim durumuna göre farklılaşma olmadığı belirlenmiştir.

Okvuran (2000) yaratıcı dramaya yönelik tutumları incelemek amacıyla yaptığı çalışmada, öğrenim düzeyi ile genel ve bireye yönelik tutumlarda anlamlı bir fark olmadığı fakat lise mezunları ile lisans ve lisansüstü eğitim mezunu olan katılımcılar arasında eleştirel tutumlarda anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Yönel (2004) okulöncesi eğitim öğretmenlerinin yaratıcı dramaya yönelik tutumlarını incelediği çalışmada, eğitim durumu ile dramaya yönelik tutumları arasında farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu bulgular araştırma sonucuyla paralellik göstermektedir.

Oktay (2005); okul öncesi eğitimde ailenin rolünün çok önemli olduğunu ve ailelerin, programın önemli bir parçası olduğuna inandıklarında çocuğun ihtiyaçlarını daima en iyi şekilde karşılayacağını vurgulamıştır.

Bu bulguya göre okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutum değer ortalamalarının anne ve baba eğitim durumu değişkenine göre bir farklılık göstermediği söylenebilir. Yani anne ve babalarının eğitim durumu farklı olan öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarının benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri sınıfa göre, yaratıcı drama dersine yönelik tutum değerlerinin ortalamaları arasında farklılaşma olup olmadığı ile ilgili yapılan analiz sonucunda farklılaşma olmadığı belirlenmiştir.

Öğrenim görülen sınıf değişkenine göre yapılan analiz sonucunda okulöncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarına öğrenim gördükleri sınıfın etki etmediği söylenebilir.

Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre, yaratıcı drama dersine ilişkin tutum değerlerinin ortalamaları arasında farklılaşma olup olmadığı ile ilgili yapılan analiz sonucunda farklılaşmanın olmadığı belirlenmiştir.

Bertiz (2005) fen bilgisi öğretmen adaylarının yaratıcı dramaya yönelik tutumlarını ve öyküleme çalışmalarına ilişkin görüşlerini incelediği deneysel çalışmada kız ve erkek öğrencilerinin yaratıcı drama tutum ölçeği, ön test ve son test puanları arasında, ön testte istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu, son testte ise anlamlı bir farkın olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarına cinsiyet değişkeninin etki etmediği söylenebilir. Böyle bir sonuca ulaşılmasında, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının çoğunluğunu kız öğrencilerin oluşturmasının da rolü olabilir.

Araştırmada okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının, drama ile ilgili kursa katılmalarının ve drama ile ilgili daha önceden ders almalarının yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarını etkileyip etkilemediği ile ilgili yapılan analiz sonucunda farklılaşmanın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yönel (2004) yaptığı çalışmada okul öncesi eğitim öğretmenlerinin drama dersi alma değişkenine göre yaratıcı dramaya yönelik tutumlarında farklılaşma olup olmadığını incelemiş ve drama dersi alan öğretmenlerle almayan öğretmenlerin tutumları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Yassa (1997) çalışmasında dramanın bireye kazandırdığı davranışlar boyutunda, kendini ifade etme ve eleştirel düşünme gibi davranışları olduğunu savunmuştur.

Gürol (2002) öğretmen ve öğretmen adayları üzerinde yaptığı çalışmada, öğretmenlerin drama dersi almalarının drama ile ilgili düzeylerini arttırdığı sonucuna ulaşmıştır.

Okvuran (2000) yaratıcı dramaya yönelik tutumları incelediği çalışmada, kısa süreli drama eğitiminin tutumlarda değişiklik oluşturmadığını, tutumların değişikliği için uzun süreli bir drama eğitiminin gerekliliğini vurgulamıştır.

Bu araştırmada da drama ile ilgili ders almanın ve drama ile ilgili kursa katılmanın tutumlarda bir farklılaşma oluşturmamasının nedeni kurs ya da ders alan okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının kısa süreli olarak kurs ya da ders almaları olabilir.

ALTINCI BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlara ve bu sonuçlara dayalı olarak geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

6.1. Araştırma Grubunun Kişisel Özelliklerine İlişkin Sonuçlar

Araştırmaya katılan okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının, cinsiyetlerine, yaşlarına, mezun oldukları lise türlerine, öğrenim gördükleri sınıfa, ailelerinin yaşadığı yere ve anne-babalarının eğitim durumuna göre bakıldığında;

Katılımcıların 505'i kızlardan 48'i erkeklerden oluşmaktadır. Okul öncesi öğretmenliği programının cinsiyetler arasındaki tercih edilme oranı göz önünde bulundurulduğunda araştırmaya katılan öğretmen adaylarının cinsiyet yönünden böyle bir dağılım göstermesi olağan bir bulgu olarak dikkat çekmektedir.

Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaş aralıkları en az 16 en fazla 30 olarak verilmişken, %83,4'lük bir oran ile 21-25 yaş aralığında bulunan öğretmen adaylarının daha ağırlıklı belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunun üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören öğretmen adayları olduğu göz önünde bulundurulduğunda yaş dağılımına ilişkin bu bulgu olağan bir bulgudur.

Araştırma grubunun %22.6'sı kız meslek lisesi mezunlarından, %19.9'u anadolu lisesi mezunlarından, %30.2'si genel lise mezunlarından, %11.8'i anadolu öğretmen lisesi mezunlarından, %15.6'sı diğer liselerden mezun olanlardan oluşmaktadır. Mezun olunan lise türlerinin dağılımları genel olarak incelendiğinde okul öncesi eğitimi öğretmenliği lisans programında her lise türünden mezun olan katılımcıların yer aldığı görülmektedir.

Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri sınıfa bakıldığında, üçüncü sınıfta öğrenim görenlerin oranı %47.9 dördüncü sınıfta öğrenim görenlerin oranının ise %52.1 olduğu görülmektedir.

Araştırmanın üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim gören öğretmen adayları üzerinde yapılmasının nedeni yaratıcı drama dersinin ikinci sınıfın bahar yarıyılında verilen bir ders olmasıdır. Üçüncü ve dördüncü sınıfların oranı eşit tutulmaya çalışılsa da bazı öğrencilerin uygulama esnasında olmaması nedeniyle dördüncü sınıfların oranında yaklaşık %4'lük bir fark görülmüştür.

Araştırmaya katılan okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının ailelerinin yaşadığı yerlere bakıldığında, ailesi büyükşehirde yaşayanların oranı %33.6, il merkezinde yaşayanların oranı %28.4, ilçede yaşayanlar %28.6 kasaba-köyde yaşayanların oranı ise %9.4 olarak bulunmuştur.

Araştırmaya katılan okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının anne ve baba eğitim durumları incelendiğinde, annesi okur-yazar olmayanların oranı %6.9, annesi ilköğretim mezunu olanların oranı %56.1, annesi ortaöğretim mezunu olanların oranı %25.1, annesi lisans mezunu olanların oranı ise %11.9 olarak bulunmuştur.

Babası okur-yazar olmayan katılımcıların oranı %1.3, babası ilköğretim mezunu olan katılımcıların oranı %28.8, babası ortaöğretim mezunu olanların oranı %33.3, babası lisans mezunu olanların oranı %32.9 ve babası lisansüstü eğitim mezunu olan katılımcıların oranı ise %3.8 olarak bulunmuştur.

6.2. Araştırma Grubunun Yaratıcı Dramaya İlişkin Tutumlarına Ait Sonuçlar

Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama derslerine ilişkin tutumlarına yaşlarının etki etmediği ve genel olarak katılımcıların 21-25 yaş aralığında oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma grubunun ailelerin yaşadığı yerlere göre tutumları incelendiğinde ailelerin, büyükşehirde, il merkezinde, ilçede ve kasaba-köyde yaşamalarının yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarını etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma grubunun anne ve babalarının eğitim durumlarına göre yaratıcı drama dersine yönelik tutumları incelenmiş ve anne-babalarının eğitim durumlarının okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarını etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türüne göre yaratıcı drama dersine yönelik tutumları incelenmiş ve mezun oldukları lise türünün yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarına etki etmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun 85-100 puan aralığında puan almıştır. Araştırma grubunun drama dersinden aldıkları nota göre yaratıcı drama dersine yönelik tutumları incelenmiş ve okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersine yönelik tutumlarına drama dersinden aldıkları notun etki ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma grubunun cinsiyetlerine göre yaratıcı drama dersine yönelik tutumları incelenmiş ve okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının cinsiyetlerinin yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarını etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri sınıfa göre yaratıcı drama dersine ilişkin tutumları incelenmiş ve öğrenim gördükleri sınıfın yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarını etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının daha önceden drama dersi alma durumuna göre yaratıcı drama dersine ilişkin tutumları incelenmiş ve daha önceden drama dersi almanın yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarını etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının drama ile ilgili kurs alma durumuna göre yaratıcı drama dersine ilişkin tutumları incelenmiş ve drama ile ilgili kurs almalarının yaratıcı drama dersine ilişkin tutumlarını etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

6.3. Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

- Okul öncesi eğitimi öğretmenliği lisans programında okutulan drama dersinin ders saati arttırılmalıdır.
- Not odaklı olmayan drama dersinin işlenmesi için özen gösterilmelidir.
- Drama dersi öğretim elemanları tarafından daha aktif ve eğlenceli bir biçimde işlenerek öğrenci sürece aktif bir biçimde dâhil edilmelidir.
- Drama dersini okutacak öğretim elemanı drama ile ilgili gerekli bilgi ve birikime sahip olmalıdır.
- Drama ile ilgili öğrencilere bilgi aktarıcı konferans, seminer gibi etkinlikler düzenlenmelidir.
- Dramaya ilgisi olan öğrenciler tespit edilmeli ve onların kendilerini drama konusunda daha iyi geliştirebilmeleri için gereken yönlendirmeler yapılmalıdır.
- Drama dersinin işlenebilmesi için gerekli materyaller temin edilmelidir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, H. Ö. (1993). *Oyun ve Yaratıcı Drama İlişkisi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Adıgüzel, H. Ö. (2002). *Eğitimde Yeni Bir Yöntem ve Disiplin*: (Ed. H. Ö. Adıgüzel) *Yaratıcı drama 1985-1995 Yazılar*. Ankara: Naturel Kitap Yayıncılık.
- Adıgüzel, H. Ö. (2006). *Yaratıcı Drama Kavramı, Bileşenleri ve Aşamaları*. Ankara. *Yaratıcı Drama Dergisi*. Cilt: 1 Sayı: 1.
- Adıgüzel, H. Ö. (2006). *Yaratıcı Drama Derslerine (Okulöncesinde Drama ve İlköğretimde Drama) İlişkin Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi*. Ankara. *Yaratıcı Drama Dergisi*. Cilt: 1 Sayı 2.
- Akfirat- Önalın, F. (2006). *Sosyal Yeterlilik, Sosyal Beceri ve Yaratıcı Drama*. *Yaratıcı Drama Dergisi*. Ankara: 1(1)
- Akın, Y. (2002). *Altı Yaş Grubu Çocuklarında Başkasının Bakış Açısını Alma Yetisi Üzerinde Eğitici Drama Programının ve Aile Tutumlarının Etkisinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Aral, N. (2002). *Okul Öncesi Eğitim ve Okul Öncesi Eğitim Programı (2.Baskı)*. Ya- Pa Yayınları. İstanbul.
- Aral, N., Baran, G., Bulut, Ş. ve Çimen, S. (2000). *Drama*. İstanbul: Ya – pa Yayınları.
- Arı, M. (2003). “Türkiye de Erken Çocukluk Eğitimi ve Kalitenin Önemi”. *Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar* (Edit: Müzeyyen Sevinç). Morpa Kültür Yay. İstanbul.

- Bertiz, H. (2005). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Yaratıcı Dramaya Yönelik Tutumları ve Öyküleme Çalışmalarına İlişkin Görüşleri. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Bolu.
- Bıyık, D. (2001). İlköğretim Okulları Hayat Bilgisi Dersinde Kullanılan Dramatizasyon Yönteminin Etkililiği. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Bozdoğan, Z. (2003). Okulda Rehberlik Etkinlikleri ve Yaratıcı Drama. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Brown, V. and Pleydell, P. (1999). The Dramatic Difference Drama in the Preschool and Kindergarten Classroom. U.S.A.: Heinemann Inc.
- Büyüköztürk, Ş. ve Diğ. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemleri (8. Baskı). Pegem Akademi Yayınları. Ankara.
- Ceylan, Ş. ve Cevher Kalburan, N. (2008). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Bakış Açısıyla Yaratıcı Hareket ve Dans. 13. Uluslar Arası Eğitimde Yaratıcı Drama/ Tiyatro Kongresi. 21-23 Kasım. Ankara: SMG Yayıncılık.
- Cottrell, J. (1987). Creative Drama in The Classroom Grades 1-3. U.S.A: National Textbook Company.
- Damar, M. (2007). İsviçre’de Yaşayan Altı Yaş Türk Çocuklarının Dil Kazanımlarına Yönelik Geliştirilen “Türkçe Dili Etkinlikleri Gözlem Formu” Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Dege, Ö. (2008). Resimli Hikaye Kitaplarıyla Verilen Dramatik Etkinlik Uygulamalarının Altı Yaş Çocuklarının Bakış Açısı Kazanımlarına Etkisinin İncelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Dirim, A. (2000). *Yaratıcı Drama*. İstanbul: Esin Yayınları.
- Durusel, G. (2007). *İlköğretim Okulları İçin Uygulamalı Drama (1. Baskı)*. Yuva Yayınları. İstanbul.
- Edwards, L.C. (2006). *The Creative Arts*. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Gönen, M., Dalkılıç, N.U. (2002). *Çocuk Eğitiminde Drama Yöntem ve Uygulamalar*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Gürol, A. (2002). *Okul Öncesi Eğitim Öğretmenleri ile Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Eğitimde Dramaya İlişkin Kendilerini Yeterli Bulma Düzeylerinin Belirlenmesi. (Yayınlanmamış Doktora Tezi)*. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Elazığ.
- Güven, G. (2001). *Okul Öncesi Eğitimde Drama Liderlerinin Anaokulu Öğretmenlerinin ve Anne-Babaların Eğitimde Drama Çalışmaları Hakkındaki Görüşleri. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)*. Gazi Üniversitesi. Ankara.
- Güven, İ. (2003). "Drama Öğrenme - Öğretme". *Çocukta Yaratıcılık ve Drama*. (Ed. Ali Öztürk). Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları. Eskişehir.
- Güven, İ. (2003). "Drama Öğrenme-Öğretme". *Çocukta Yaratıcılık ve Drama*. (Ed. Ali Öztürk). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Heining, R.B. (1993). *Creative Drama for The Classroom Teacher*. London: Prentice Hall.
- Hendy, L and Toon, L. (2001). *Supporting Drama and Imaginative Play in the Early Years*. Buckingham.Philadelphia: Open University Press.
- Hyson, M. (2004). *The Emotional Development of Young Children*. New York: Teachers College Press.

- Isbell, R. T. and Raines, S.C. (2003). *Creativity and The Arts With Young Children*.
Canada: Thomson Delmar Learning.
- İnceoğlu, M. (1993). *Tutum, Algı, İletişim*. Versa Yayınları. İstanbul.
- Kaf, Ö. (1999). *Hayat Bilgisi Dersinde Bazı Sosyal Becerilerin Kazandırılmasında Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Adana.
- Kaner, S. (1990). *Psikodrama – Kuram, Teknik ve Araçlar*. Ankara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Fakóltesi Dergisi. Cilt: 23. Ankara.
- Karadağ, A. (2000). *Okul Öncesinde Dramatik Etkinlikler*. Ankara: Kók Yayıncılık
- Karadağ, E. ve Çalışkan, N. (2005). *Kuramdan Uygulamaya İlköğretimde Drama*.
Ankara: Anı Yayıncılık.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemi (19. Baskı)*. Nobel Yayın Dağıtım.
Ankara.
- Köksal-Akyol, A. (2003). *Okulöncesi Eğitimde Drama ve Örnek Drama Etkinlikleri*.
Okulöncesinde Drama ve Tiyatro. (Ed. Aslan, N.). Ankara: Oluşum Yayınları.
- Mccaslin, N. (2006). *Creative Drama in the Clasroom and Beyond*. United States of
America: Pearson Education.
- Oktay, A. (2005). *Okul Öncesi Eğitimin Önemi ve Yaygınlaştırılması*. Okul Öncesi
Eğitimde Güncel Konular. Morpa Kólter Yayınları. İstanbul.
- Okvuran, A. (1994). *Yaratıcı Drama Eğitiminin Empatik Beceri ve Empatik Eğilim
Düzeylerine Etkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara
Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakóltesi. Ankara.
- Okvuran, A. (2000). *Yaratıcı Dramaya Yönelik Tutumlar* (Yayınlanmamış Doktora
Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Okvuran, A. (2005). “Okulöncesi Dönemde Yaratıcı Drama”. *Çoluk Çocuk Dergisi*.
Haziran.

- Okvuran, A. (2011). Okulöncesi Dönemde Yaratıcı Drama, <http://www.turkceciler.com/drama_egitimi/okul_onesi_yaratici_drama.html> (Erişim Tarihi: 20.04.2011).
- Ömeroğlu, E. (1990). Anaokuluna Giden 5-6 Yaşındaki Çocukların Sözel Yaratıcılıklarının Gelişimine Yaratıcı Dramanın Etkisi. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Ömeroğlu, E. (2002). Okulöncesi Öğretmenin Niteliğinin Geliştirilmesinde Yaratıcı Drama Eğitiminin Rolü. (Ed. H. Ö. Adıgüzel). Yaratıcı Drama 1985-1995 Yazılar. Ankara: Naturel Kitap Yayıncılık.
- Ömeroğlu-Turan, Esra ve diğerleri. (2003). Okul Öncesi Eğitimde Drama Teoriden Uygulamaya (2. Baskı). Ankara: Kök Yayıncılık.
- Önder, A. (2000). Yaşayarak Öğrenme İçin Eğitici Drama. İstanbul: Epsilon Yayınları
- Önder, A. (2000). Yaşayarak Öğrenme İçin Yaratıcı Drama. Epsilon Yayınları. İstanbul.
- Önder, A. (2003). Okul Öncesi Çocukları İçin Eğitici Drama Uygulamaları. Morpa Kültür Yayınları. İstanbul.
- Önder, A. (2004). Yaşayarak Öğrenmek İçin Eğitici Drama. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Önder, A. (2006). İlköğretimde Eğitici Drama: Temel İlkeler, Uygulama Modelleri ve Örnekleri. Morpa Yayınları. İstanbul.
- Öztürk, A. (2006). Öğretmen Yetiştirmede Yaratıcı Drama Yöntemiyle İşlenecek Tiyatro Dersinin Öğretmen Adaylarındaki Sözel İletişim Becerilerine Etkileri. Yaratıcı Drama (1985-1998 Yazılar). (Ed. H. Ö. Adıgüzel). Ankara: Naturel Yayıncılık.
- San, İ. (2006). "Eğitimde Yaratıcı Drama". Yaratıcı Drama 1985–1998 yazılar (Editör: Ömer Adıgüzel). Naturel Yayıncılık. Ankara

- San, İ. (2006). Eğitimde Yaratıcı Drama. (Ed. H. Ö. Adıgüzel) Yaratıcı drama 1985-1995 Yazılar. Ankara: Naturel Kitap Yayıncılık.
- Tezbaşaran, A. (1996). Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu. Türk Psikologları Derneği Yayınları. Ankara.
- Tezel-Şahin, F. (2003). Rol Oynama. Okul Öncesi Eğitimde Drama. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Tuğrul, B. (2003). “Çocukta Yaratıcılık ve Drama”. Okul Öncesinde Dramayla Fen ve Matematik Eğitimi. (Ed. Ali Öztürk). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Tuğrul, B. (2003). Drama ve Öğrenme - Öğretme (Edt. A. Öztürk). Çocukta Yaratıcılık ve Drama. Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 1488. Eskişehir:
- Tuluk, N. (2004). Yaratıcı Drama. Pivolka, 3-15. Ankara.
- Turgut, M. F. (1992). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metodları. Saydam Matbaacılık. Ankara.
- Uysal, F. N. (1996). Anaokuluna Giden 5-6 Yaş Grubu Çocuklarda Yaratıcı Drama Çalışmalarının Sosyal Gelişim Alanına Olan Etkisinin İncelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Uysal, F. N. (1996). Anaokuluna Giden 5-6 Yaş Grubu Çocuklarda Yaratıcı Drama Çalışmalarının Sosyal Gelişim Alanına Olan Etkisinin İncelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Üstündağ, T. (2001). Yaratıcı Drama Öğretmenimin Günlüğü. PegemA Yayıncılık. Ankara.
- Üstündağ, T. (2002). Günümüz Eğitiminde Dramanın Yeri. Ankara: Naturel Yayıncılık.
- Yassa, Nevine. (1997). High Scholl Students İnvovement in Creative Drama: The Effect on Social Interaction. Researching Drama and Theatre in Education Conference. University of Exeter April 8-12.

- Yıldız, V. (1997). Okul Öncesi Eğitimde Oyunun Kullanılması. *İzmir Eğitim Sempozyumu, Nasıl Bir Eğitim Sistemi: Güncel Uygulamalar ve Geleceğe İlişkin Öneriler*.
- Yönel, A. (2004). Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Yaratıcı Dramaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Konya.

EKLER

Ek 1: Yaratıcı Drama Kişisel Bilgi Formu

Ek 2: Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

Ek 1: Yaratıcı Drama Kişisel Bilgi Formu

Yaratıcı Drama Bilgi Formu ve Yaratıcı Drama Derslerine Yönelik Tutum Ölçeği

Sevgili Öğretmen Adayları;

Bu araştırma, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalında yüksek lisans tezi olarak yapılmaktadır. Araştırmanın amacı “Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının yaratıcı drama derslerine ilişkin tutumlarını belirlemektir”. Değerli görüşleriniz bu alanda yapılacak diğer çalışmalara ışık tutacaktır.

Araştırmada gizlilik ilkesi gereği sizden isim istenmeyecektir. Verdiğiniz bilgiler kesinlikle araştırmacıda kalacak ve amacı dışında kullanılmayacaktır. Anket sorularına vereceğiniz yanıtların doğruluğu araştırmanın geçerliliği açısından önemlidir.

Bu form toplam iki bölümden oluşmaktadır. Kişisel bilgi formunda size ait kişisel bilgiler yer almaktadır. Yaratıcı drama derslerine yönelik tutum ölçeğinde ise bu alana yönelik tutumlarınız istenmektedir.

Bu ölçek 50 maddeden oluşmaktadır. Tutum cümlelerinin her birini dikkatlice okuyarak yanındaki “**tamamen katılıyorum**”, “**katılıyorum**”, “**kararsızım**”, “**katılmıyorum**”, “**hiç katılmıyorum**” seçeneklerinden birini işaretlemeniz beklenmektedir. Lütfen hiçbir cümleyi boş bırakmayınız. Değerli katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

YARATICI DRAMA KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Cinsiyetiniz: Bayan () Erkek ()

Yaşınız: 16 – 20 () 21 – 25 () 26 – 30 () 31 ve üstü ()

Sınıfınız: 3. Sınıf () 4. Sınıf ()

Ailenizin Yaşadığı Şehir: Büyükşehir () İl merkezi () İlçe () Kasaba-Köy ()

Mezun Olduğunuz Lisenin Türü: Kız meslek lisesi ()
Anadolu Lisesi ()
Genel Lise ()
Diğer ()

Lisans döneminizde drama dersinden aldığımız not:

AA 90-100 ()	BA 85-89 ()	BB 75-84 ()
CB 70-74 ()	CC 60-69 ()	DC 55-59 ()
DD 50-54 ()	FD 40-49 ()	F 0-39 ()

Drama ile ilgili daha önceden ders aldınız mı? Evet () Hayır ()

Drama ile ilgili almış olduğunuz dersleri yeterli buluyor musunuz? Evet () Hayır ()

Drama ile ilgili herhangi bir kursa katıldınız mı? Evet () Hayır ()

Katıldıysanız ne kadar süre önce lütfen belirtiniz

Katıldıysanız ne kadar süreyle bu kursu aldınız lütfen Belirtiniz

Katıldığımız drama kursunu yeterli buldunuz mu? Evet () Hayır ()

Ek 2: Yaratıcı Drama Dersine Yönelik Tutum Ölçeği

YARATICI DRAMA DERSİNE YÖNELİK TUTUM ÖLÇEĞİ	Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Karasızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
1.Yaratıcı drama dersinden hoşlanmam.	0	0	0	0	0
2 Yaratıcı drama dersinin, katılımcıların davranışlarında olumlu değişikliklere neden olduğunu sanıyorum.	0	0	0	0	0
3 Yaratıcı drama dersinin bende herhangi bir değişiklik oluşturduğunu sanmıyorum.	0	0	0	0	0
4. Yaratıcı drama dersinde duyguların ifade edilmesi rahatsız edicidir.	0	0	0	0	0
5. Yaratıcı dama dersi katılımcıların hayal gücünü geliştirir.	0	0	0	0	0
6. Yaratıcı drama dersi, katılımcıların sözlü iletişim becerilerini geliştirir.	0	0	0	0	0
7. Yaratıcı drama dersi, katılımcıların kendini ifade etme becerilerini geliştirir.	0	0	0	0	0
8. Katılımcılar yaratıcı drama derslerindeki uygulamaların sonunda neler hissettiklerinin sorulmasından hoşlanmazlar.	0	0	0	0	0
9.Yaratıcı drama dersi, beden dilini etkin kullanma becerisini artırmaz.	0	0	0	0	0
10. Yaratıcı drama dersinden sonra insanlar daha demokratik davranırlar.	0	0	0	0	0
11 Yaratıcı drama dersi kişinin kendine olan güven duygusunu geliştirir.	0	0	0	0	0
12. Yaratıcı drama dersi kişinin kendine olan saygısını artırır.	0	0	0	0	0
13. Yaratıcı drama dersi, bireyin empatik becerilerini geliştirir.	0	0	0	0	0
14.Yaratıcı drama dersi bireyin olaylara çok yönlü bakmasını sağlar.	0	0	0	0	0
15.Yaratıcı drama dersinde insanlar doğaçlama yapmaktan çekinirler.	0	0	0	0	0
16.Yaratıcı drama karşı cinsi daha iyi tanımayı sağlar.	0	0	0	0	0
17.Yaratıcı drama dersi, bireyin başkalarının varlığını kabul etmesini sağlar.	0	0	0	0	0
18.İnsanlar yaratıcı drama dersine çok istekli bir şekilde girerler.	0	0	0	0	0
19.Yaratıcı drama dersinin insanlara toplumsal duyarlılık kazandırdığını düşünüyorum.	0	0	0	0	0
20. Yaratıcı drama dersi bireyin hoşgörülü olmasını sağlar.	0	0	0	0	0
21. Yaratıcı drama dersinde katılımcılar dikkatlerini yoğunlaştırmakta zorlanırlar.	0	0	0	0	0
22.Yaratıcı drama dersi kişinin sosyalleşmesine katkıda bulunmaz.	0	0	0	0	0
23. Yaratıcı drama dersi, bireyin kendini tanımasına katkıda bulunur.	0	0	0	0	0
24. Yaratıcı drama dersi, katılımcıların bireysel farklılıkların önemini anlamalarını sağlar.	0	0	0	0	0

25. Yaratıcı dramanın diğer derslerde bir öğretim yöntemi olarak kullanılabileceğine inanmıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
26. Yaratıcı drama dersinde yapılan dokunma duygusuyla ilgili çalışmaların katılımcıları rahatsız ettiğini düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
27. Yaratıcı drama, eğlenceli bir derstir.	☐	☐	☐	☐	☐
28. Öğretmen adaylarının yaratıcı drama dersi almaları gereklidir.	☐	☐	☐	☐	☐
29. Programlarda, yaratıcı drama dersine bir yarıyıl değil, birkaç yarıyıl verilmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
30. Katılımcıların, yaratıcı drama dersinden hemen sonra özgün drama oturumları tasarladıklarını sanıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
31. Yaratıcı dramaya ayrılan sürenin zaman kaybı olduğunu sanıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
32. Yaratıcı dramaya eğitimin her kademesinde yer verilmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
33. Yaratıcı drama dersi yaşamla doğrudan ilişkilidir.	☐	☐	☐	☐	☐
34. Yaratıcı drama dersinin insan ilişkilerini olumlu yönde etkilediğini düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
35. Yaratıcı drama dersinde yapılan ısınma çalışmaları çokta önemli değil.	☐	☐	☐	☐	☐
36. Yaratıcı drama dersinde yapılan canlandırmaların gerekliliğine inanıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
37. Yaratıcı drama dersinde yapılan değerlendirme amaçlı paylaşımlar sıkıcıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
38. Yaratıcı drama dersindeki rahatlama çalışmalarının etkili olmadığını düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
39. Yaratıcı drama dersinde işbirliği yaparak çalışmak katılımcıları huzursuz etmektedir.	☐	☐	☐	☐	☐
40. Yaratıcı drama sürecinin katılımcıların günlük yaşamını etkilemediğini düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
41. Yaratıcı drama dersi, biz bilincinin oluşmasını sağlar.	☐	☐	☐	☐	☐
42. Yaratıcı drama dersinde verilen ödevler sıkıcıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
43. Yaşamda karşılaşılan her durum, yaratıcı drama sürecinde ele alınabilir.	☐	☐	☐	☐	☐
44. Yaratıcı drama, ders dışı bir etkinlik olarak öğretilebilir, programda ayrı bir ders olarak yer almasına gerek yoktur.	☐	☐	☐	☐	☐
45. Yaratıcı drama dersinde aktif katılım önemli değildir.	☐	☐	☐	☐	☐
46. Gelecekte, yaratıcı drama alanında akademik çalışmalar yapmak isterim.	☐	☐	☐	☐	☐
47. Yaratıcı drama ile ilgili yayınları izlerim/okurum.	☐	☐	☐	☐	☐
48. Değişik meslek gruplarındaki yaratıcı drama uygulamaları ilgimi çekmiyor.	☐	☐	☐	☐	☐
49. Yaratıcı drama başlı başına bir disiplindir.	☐	☐	☐	☐	☐
50. Yaratıcı dramanın farklı disiplinlerle ilişkisini önemli bulurum.	☐	☐	☐	☐	☐

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Özgeçmiş

Adı Soyadı:	Yakup YILDIRIM	İmza:	
Doğum Yeri:	TARSUS		
Medeni Durumu:	Bekar		

Öğrenim Durumu

Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	27 Aralık İ.Ö.O.	İlkokul	Tarsus	1997
Ortaöğretim	Kasım Ekenler İ.Ö.O.	Ortaokul	Tarsus	2000
Lise	Cengiz Topel Lisesi	Lise	Tarsus	2004
Lisans	Süleyman Demirel Üniversitesi	Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenliği	Isparta	2009
Yüksek Lisans				

Becerileri:	
İlgi Alanları:	
İş Deneyimi:	
Aldığı Ödüller:	